

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 400 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 182. szám

Vasárnap, 1926. augusztus 15.

Cantacuzino hercegnő,

a román nők nemzeti tanácsának elnöke
az alábbi körlevelet intézte valamennyi
kisebbségi nőgyűléshez:

Elnökő asszony!

Amikor a múlt évben Bukarestben
összegyűltünk, megígértük, hogy minden
jogos kívánságukat támogatom. Bizo-
nyára van még sok panasznál való, de
velem együtt el kell ismernünk, hogy a
viszonyok több tekintetben javultak, s
maguk az illetékes hatóságok is jóakar-
atot tanúsítottak önök irányában. Mun-
kánk tehát nem volt hiábavaló, s biza-
lommal eltelve folytathatjuk a fel-
adatunkhoz való közeledése érdekében.

Ebből a célból azt a javaslatot tesz-
szük, hogy november hó folyamán 100-
150 tizenkét-tizenhatéves kisebbségi gyer-
meket gyűjtünk össze pár napra Bu-
karestben. A gyermekek az önök felügye-
lete alatt és a román nők nemzeti taná-
csának gondozásában gyermekeink ven-
dégei lennének. Ily módon megismerhe-
tik majd az ország fővárosát és barátság-
os kapcsolatokat teremthetnek a mi-
ifjúságunkkal. Azzal, hogy ez összeköt-
tetéseket előbb szerény alapon kezdjük
és a lehetőség szerint tovább építjük,
anyai hivatásunkat teljesítjük és be-
váltjuk azt a kötelességeket, melyeket egy
évvvel ezelőtt Bukarestben vállaltunk, a
mikor együttesen elhatároztuk, hogy
egyengetni fogjuk a békéhez és a test-
vériséghez vezető utat.

Kérem, szíveskedjék augusztus 20-ig
válaszolni, vajjon elfogadja-e ezt a javas-
latot. A program tervét is közöljük és
kérjük, tegye meg rá a kívánt észrevételt.

Fogadja tisztelt elnökő asszony ki-
váló tisztelettel kifejezését.

Alexandra Cantacuzino

a nők nemzeti tanácsának al-
elnöke, Busteni, Zamora kastély.

Teljes szövegében és igaz lelki örömmel
lapunk élén közöljük a megélt román
hercegnő levelét, hogy ezzel is
kinyilvánítsuk, mennyire méltányoljuk az
ő nemzeti törekvéseit és mennyire jó-
nak, biztatónak tartjuk azt a módot, a
hogyan a szíves barátságát és összhangját
elő akarja mozdítani.

Már maga a jó szándék, a komoly
törekvés erre a kifejezhetetlenül nagy és
nehéz feladatra a legnagyobb elismerést
érdemli; hiszen sziklák és szakadékok
között termővé tenni a talajt és járhatóvá
az utat a legnehezebb. A hercegnő, egye-
dül a jószág és szeretet lámpájával világ-
gítva keresi a kibontakozást a sovány ször-
nyei és az előítélet kavargó kö-
dei közül, s bizakodása a munka sikeré-
ben már maga is felsiker.

A magyar gyermekek meghívása Bu-
karestbe nemcsak jószágos indulatra, de
okos megfontolásra is vall. A szívet
a fizikai összehozással hozni közelebb,
a mélységeket az egyéni rokonszenv hid-
jával eltüntetni, a balgondolatokat a
tisztá látás közvetlenségével eloszlatni,
a legjobb alkalom. A gyermekek és ifjak

megértett és megbarátkozó szíven át
könnyebben találunk egymásra a felnőt-
tek is. Mikor e meghívást olvassuk, nem
gondolunk Mária Teréziára, aki a ma-
gyar ifjakat azért csalogatta Bécsbe, a
testvérségbe, hogy a császári főváros csil-
lái és gyönyörei közt osztrákokká vál-
janak; s nem gondolunk az erdőben el-
tűvedt Jancsikára és Juliskára sem, akik-
re a kunyhó möhön élvezett édességei és
a boszorkány, hízogó szavai után ször-
nyű veszedelm várt. Mi hiszünk az át-
értett jószág önzetlenségében és őszinte-
ségében, s a magyar anyáknak aggodalmát
még adjuk a tanácsot, a biztatást, te-
gyenek eleget a kedves, a nagylelkű
meghívásnak. Ne akadjon fenn rajta sen-
ki, hogy olyan időben várják a látogatást
(Bukarestben, amikor mind a mi gyer-
mekeink, mind a vendéglátó ottaniak is-
kolában vannak elfoglalva; az a törődés,
mely így hamar és öltetesen váltotta tette
a gondolatot, majd leküzdő vagy már le-

is küzdötte ezt az akadályt. A formai ne-
hezségek egyáltalán nem lehetnek gátjai
a barátság és béke a bátor koncepciója
megvalósulásának.

A kisebbségi nőgyűlések bizonyára
kedvező visszhangot adnak a Cantacu-
zino hercegnő szövegének; s ha úgy érzik
is, hogy gyermekeik, testvéreik, férjeik,
apák az iskolázásban, a katonai szolgál-
latban, a hivatalos életben, az otthon-
uk nyugalomában, az élet ezernyi viszony-
latában ma is még sokat szenvednek és
tűnnek a soványizmus és előítélet üldözé-
seitől, bizó indulattal adják át magukat
a román nők rokonszerezésében kifejezett
komoly békébizalomnak. Küldjük gyer-
mekeinket Bukarestbe, hívjuk meg a ro-
mán gyermekeket otthonunkba, minden
virágszál, ami a faji ellentét sziklás föld-
jén virul, ama nagy és gyönyörűsége-
s virágos erdő kezdete, ami a népek ba-
rátsága, összhangja, testvérisége.

Robbanás pusztította el Magyarország egyetlen lőporgyárát

Husz-harmincezer kilogramm lőpor robbant fel a cse-
peli gyárban - Hatvan kilométernyire látszottak a lán-
gok - A további veszedelmet megelőzték

BUDAPEST. (A Brassói Lapok ere-
deti távirata.) Csütörtökön este hat óra-
kor egész Budapestet óriási robbanás
reszkettette meg s a soroksári út irányá-
ból irtózatlan lángfelhők emelkedtek az
ég felé. A legelső hírek arról szóltak, hogy

a csepeli Weisz Manfréd gyár
felrobbant

és hogy a robbanás a környező épületek
nagy részét is rombadöntötte lángbabo-
ritotta és szétforgácsolta. A lángok amint
a későbbi jelentésekből kiderült,

hatvan kilométer körzetben el-
látszottak

és a környékből mindenfelől izgatott te-
lefon érdeklődés kereste a robbanás
részleteit.

Részletes híreket azonban nem lehet-
ett kapni az első percekben, mert

a robbanás megrongálta a távbe-
szelő és táviró vonalakat és a
rádió-állomást is,

ami összeköttetés pedig Csepellel még
megmaradt, azt a mentők és a rendőrség
foglalta le. De már a legelső percekben
elérte az a hír is, hogy Csepelen a rend-
őrség ottani épülete is megrongálódott s
a teteje bedőlt.

Három gyárpépület teljes elpusz-
tulásáról beszéltek

a legelső értesülések, amelyek szerint
a halottak számát nem lehet megállapítani
A sebesültek számára azonnal teljesen
kiürítették a kórházat.

Mivel tartani lehetett attól, hogy
újabb robbanások lesznek,

a katonaság az egész Csepel-szi-
getet lezárta,

A tűzvéz állandóan növekszik, amit Bu-
dapestről is százezerekre menő tömeg
figyelt.

Amint a forgalom megindult Cse-
pel szigettel, végre hiteles értesülések ér-
keztek arról, hogy a robbanás nem a
Weisz Manfréd féle fegyvergyárban tört-
ént, hanem

a Csepeli Hadianyaggyár lőszer-
üzemében, az egyetlenegy gyár-
ban, amelyet hadianyagok gyár-
tására a trianoni szerződés Ma-
gyarországnak meghagyott.

A telepen két nagyobb és két kisebb
robbanás történt 6 óra 45 perckor dél-
után. A robbanás helye a lőporos sáncok-
ban volt, amelyekben a gyártáshoz szük-
séges lőport tárolják.

Husz-harmincezer kilogramm lő-
por repült a levegőbe. A robba-
nás husz kilométer körzetben
meghallatszott és Budapest min-
den részében földrengésszerűen
éreztek a lökést, amelyet a rob-
banás okozott.

Az ablakok még Budapest legtávolabbi

100 lej Zürichben nyitáskor
2.40 svájci frank

részeiben is csörömpöltek, Csepel felett szakadó eső támadt, de a lángok az esőfelhők felett messze ellátszóttak.

A budapesti mentőegyesület teljes készenléttel vonult ki a helyszínére.

Eddig

három súlyos és 10 könnyű sebesültet

szállítottak be a helyi kórházba, amelyek huszonöt betegét előzően átszállították különböző budapesti kórházakba és klinikákra.

A helyszínén megjelent Algya Pap Sándor alábornagy helyettes honvédelmi miniszter, Shvoy István tábornok, a vegyes dandárparancsnok helyettese, Schran Ödön tábornok városparancsnok, Szeszler Hugó államrendőrségi főkapitány helyettes.

A gyári tűzoltóság 9 óra 45 perckor azt jelentette, hogy

a robbanás további veszélyének és a tűz továbbterjedésének sikerült útját vágni.

A jelentések szerint a löszerüzem őrsége kettős vészjelzést kapott az őrszentől és erre következtek a robbanások.

A mentőmunkálatokban az első utászászlóalj, főbb gyalogos és kerék páros rendőrségi osztag valamint a fővárosin kívül a gyári, a csepelközségi és több környékbéli tűzoltóság vesz részt.

Az eddigi jelentésekben harminc sebesült szerepel, akiknek fele nő.

Halott még nincsen.

A robbanást valószínűen égyulladás okozta. Bűncselekmény gyanúja nem forog fenn.

Óriási pánik a gyártelepen

Az első rémület elmúltával lassanként pontos képet lehet alkotni a szerencsétlenségről.

Az első robbanás után a Weisz Manfréd féle posztógyár alkalmazottai a félig ledőlt gyárépület felé siettek, hogy munkástársaiknak segíthessenek, mikor azonban alig néhány perc múlva a második robbanás bekövetkezett.

irtózatoss pánik tört ki mindenki fejvesztetten, egymás letiporva menekült a veszélyeztetett területről.

Csak a tűzoltóság megérkezése vetett véget a rémületnek s a háromnegyed tízkor érkező jelentés arról, hogy további robbanástól nem kell tartani, nyugtatja meg a hangulatot.

A robbanásnak sok sebesültje van, de számukat még alig lehet megállapítani.

Halottnak eddig még nincs nyoma.

de a gyárépület hatalmas kiterjedése mellett ebben a tekintetben még nem lehet végleges ítéletet mondani. A sebesülések legnagyobb része a szétpattanó üvegszilánkoktól lezuhanó fadaraboktól és törmelékektől ered. A Weisz Manfréd-féle gyártelep kórházában

minden beteg megsebesült

ugy, hogy az igazgatóság épületébe kellett őket átszállítani.

a gyártelepnek minden ablaka betört, a közelben levő Mauthner Ödön-féle magnemesítő telep nagy üvegleteje beomlott, a közeli Pesterzsébeten több ház összedőlt és rengeteg üveglablak bezuzódott

Még a vasútállomáson is meg lehet figyelni a légnyomás okozta kárt. A csepeli helyi érdekű állomáson állanak a vonatok.

Szigetszentmiklóson a védgátör háza beomlott, Soroksáron pedig a légnyomás kerettestől kivetette helyükből az ablakokat.

A sebesültek elszállítására szüntelenül folyik. Rókusba kettő, a Szent István kórházba harminc, Újpestre hat, a pesterzsébeti kórházba tizenöt sebesültet szállítottak be. A sebesültek száma azokkal együtt, akiket oda haza és a gyári kórházakban ápolnak,

néhány százra

tehető. Igen nagy a hajléktalanok száma. A veszedelmes zónán belül

két órát megnémulva találtak meg.

Ma délelőtt már megindult a vizsgálat annak megállapítására, hogy milyenek voltak a robbanás okai és felgyulladásának pontos körülményei.

A helyszínén rengeteg kocsihábor és a nézők ezrei vannak. A rendel. hármas rendőrségi kordon tartja fenn. A rendőrség lezárt minden közlekedést a szigetre és csak igazolvánnyal lehet átjutni a kordonon.

Mindeneztire megállapítató, hogy a kár aránylag kisebb, mint az első percben vélni lehetett. Kérdés azonban, hogy a romok eltakarítása milyen eredményekre vezet.

A tűz még nem aludt el.

Az eget vörösrre festik a lángok. A Weisz Manfréd gyár olyan, mint egy óriási kórház. Sürgős-forgás és ambulancia van mindenfelé. A becslés szerint valóban körülbelül két három vagonnyi lőpor robbant fel. A gyár állandó ártalmellenőrzés alatt állott, a tróni szerződés határozatainak megfelelően.

Egész Budapest és az egész magyar nemzet a legnagyobb izgalommal várja a szerencsétlenség újabb részleteit.

Óriási az érdeklődés a frankper táblai tárgyalása iránt

Windischgrätz érdekes részleteket ígér vallomásában

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A frankper táblai főtárgyalása iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Windischgrätz a rabkórházból betegszállító kocsin viszik a tárgyalásra, s hír szerint a herceg az ítélőtábla színe előtt érdekes részletekkel akarja kiegészíteni a törvényszék előtt tett vallomását

Schultznek valamint a Budapesten járt francia kiküldöttek szerepéről. A főtárgyalás elnöke Gadó István lesz, aki annak idején a Tisza per törvényszéki főtárgyalását vezette.

Az olasz-spanyol szerződés határozottan Franciaország ellen irányul

ROMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az olasz sajtó még állandóan cikkezik a legújabbban megkötött olasz-spanyol szerződésről, s szinte egyértelműleg állapítják meg a lapok, hogy ez a szerződés újabb bizonyítéka Olaszország békés szándékainak. A madridi szerződést rövidesen követni fogja a román-olasz szerződés is. Elmulasztásaiban megállapítja a sajtó, hogy a madridi szerződés közvetlenül Primo de Rivera párisi látogatása után létesült és megelőzte a tervezett francia-spanyol katonai egyezményt. Olaszországnak — írják a lapok — Franciaországgal még rengeteg leszámolni valója van, s ebben a leszámolásban most Spanyolország Olaszország mellé állott.

Bulgáriában kedvező benyomást tett a jugoszláv jegyzék

SZÓFIA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A h. árcincidensekkel kapcsolatban tegnap átnyújtott jugoszláv demars politikai és kormánykörökben kedvező benyomást keltett, már csak azért is, mert a jegyzék hangja sokkal mérsékeltebb, semmint várják. Illetékes helyen ezt a konciliáns hangot Anglia befolyására vezetik vissza. A jegyzék hatása alatt a bolgár kormány tegnap nagyobb csapatokat küldött a határra, s ezzel az a célja, hogy a határmenti kerületeket katonai közigazgatás alá helyezze.

A szófiai lapok foglalkozva a jegyzékkel megállapítják, hogy a szervezetek feloszlására vonatkozó kívánság, amely egyik főpontja a jegyzéknek, veszéllyel fenyeget, mert a jegyzék egyáltalán nem írja körül, hogy milyen szervezetek feloszlását kívánják a jegyzéket átnyújtó hatalmak.

Tizenhárom éves gyermek, aki indigóval hamisít ezerlejest

Pénzt hamisított, mert nem volt pénz cukorkára

FOGARAS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Érdekes pénzhamisítási ügygel foglalkozik a fogarasi rendőrség. Néhány nappal ezelőtt előállították a rendőrségen Popa Emiliána felsőárpási tizenhárom éves leánykát, aki az egyik felsőárpási szatécánál cukorkát vásárolt, s amikor fizetésre került a sor, egy darab ezer lejest nyomott a kereskedő kezébe. A kereskedőnek feltűnt, hogy a kislány ilyen nagy pénzzel fizet, jobban szemügyre vette a pénzdarabot, s akkor látta, hogy a pénz szemmel látható hamisítvány. Azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely valóra fogta a leánykát. A vallomás során érdekes, s a gyermek pszichére jellemző adatok derültek ki.

A leányka elmondotta, hogy míg gyermekévtársnőinek mindig volt néhány lejük, neki sohasem akadt cukorkára valója. Így jutott az eszébe, hogy pénzt hamisít. Előbb ellopott szüleitől egy 500 lejest, azután pedig egy ezer lejes pénzdarabot. Pontosan ötszázlejes nagyságú darabot vágott ki egy papírosból, azután indigó segítségével átrajzolta az ötszáz lejes rajzát. Ítélete szerint a másolás kitűnően sikerült, s erre átrajzolta az ezer lejest is. Még arra is gondolt, hogy zsírral dekál a hamisítványnak olyan színt adjon, mintha régóta forgalomban lennének, s aztán megpróbálta az ezerlejest értékesíteni. Az a szerencse, hogy a kereskedőnek jó szem volt és észrevette a hamisítást mindjárt az első alkalommal, mert a csendőrség, hogy kipróbálja, mennyire sikerült a hamisítás, a bankjegyet több kereskedőhöz vitte el. Leváltás végett s azoknak egyike sem vette észre, hogy a bankjegy hamis, annyira sikerült az indigópapírral való átrajzolás.

A rendőrség a hamisítványok sikerült voltára való tekintettel úgy véli, hogy a gyermek nem önmagától jött rá a hamisításnak erre a módjára, hanem felnőttek segítségével végezte azt, s ezért a nyomozást most ebben az irányban is folytatják. Az ügyészség még próbának is alávettették a kis Emiliánát s egy huszlejes rajzoltattak vele indigópapírral, s ez a másolat is az ügyészség véleménye szerint kitűnően sikerült.

Parlagi Lajos mégis megkapja a nagyváradi színházat

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tulbure nagyváradi polgármester ma délelőtt megjelent a kultuszminisztériumban Nichifor Crainic kultuszállamtitkárnál, hogy Parlagi Lajos nagyváradi színházigazgató ügyében referáljon. A referátum annyira kedvező volt, hogy az államtitkár kénytelen volt látni, hogy Parlagi Lajosnak okvetlenül meg kell kapnia a nagyváradi színházat s ebben az értelemben már levélbeli jelet is tett Goldis kultuszminiszternek. Most már bizonyosra vehető, hogy Parlagi megkapja a koncessziót s ezzel együtt a nagyváradi magyar színházat.

A francia-román szerződés kölcsönösen garantálja a két állam területét

Vitás esetekben nemzetközi döntőbíróság dönt

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Journal értesülése szerint a napokban nyilvánosságra hozzák a francia-román szerződés szövegét. A szerződés kimondja, hogy a felek kölcsönösen garantálják egymás területét, tehát a szerződés valóságos védsvétséget jelent. A szerződés kifejezetten hivatkozik a kölcsönös segély kérdésében a népszövetségi egyezségokmány tizenhatodik cikke-

lyére. A szerződés a továbbiakban a vitás kérdések elintézésére a locarno-i szerződéseknek megfelelő eljárást köti ki, s a felek kötelezik magukat, hogy esetleges nézeteltéréseiket a nemzetek szövetségének tanácsa elé terjesztik, s annak javaslatát elfogadják, adott esetekben pedig magukat a döntőbírósi eljárásnak alávetik.

Amerika nem lesz tagja a világtörvényszéknek

Borah szenátor nagy beszédre készül, amelyben válaszol Clémenceau nyílt levelére

NEWYORK. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Idaho-állambeli Gedampolban Borah szenátor egy választói gyűlésen nagy beszédet mondott, amelyben hangoztatta, hogy az amerikai szenátus a legközelebb megtagadja a szövetséges egészen bizonyosan ellenezni fogja azt, hogy Amerika belépjen a világtörvényszék tagjainak sorába. A világtörvényszék Amerika számára ugyanazt a problémát jelenti, mint a népszövetség.

Hangoztatta még Borah szenátor, hogy a legközelebbi ötven év történetét

a népek erős gazdasági versenye fogja jellemezni, miért is Amerika, bármennyire is kívánja a francia adósságok teljes törlesztését, követeléseiről semmiesetre sem mondhat le. Amerika nélkül azok a nemzetek, amelyek most Amerika magatartását bírálják, a világháborúban okvetlenül vereséget szenvedtek volna.

Hír szerint Borah szenátor a legközelebb a nagy nyilvánosság előtt szándékozik válaszolni Clémenceau ismert nyílt levelére.

Leszállítják a katonai szolgálati időt Franciaországban

Október tizedike körül hívják össze a parlamentet

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Painlevé az utolsó ülésen két törvényjavaslatot nyújtott be a kamarában. Az egyik a katonai szolgálati idő leszállításáról, a másik pedig az ujoncozásról és a tényleges állomá-

nyok átalakításáról szól. Poincaré az Echo de Parisnak kijelentette, hogy a parlamentet október tizedike táján szándékozik egybehívni a londoni és a washingtoni egyezmények letárgyalására.

Bizonyosra veszik Németország felvételét a népszövetségbe

Svédország szerint Lengyelországnak nem szabad tanácstagságot adni

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Westminster Gazette jelentése szerint hivatalos körökben most már teljesen bizonyosra veszik, hogy Németország szeptemberben belép a népszövetségbe, annál is inkább, mert a brazilai tiltakozás nem okozhat most már nehézségeket.

Stockholmi jelentés szerint az új liberális svéd külügyminiszter folytatja Unden politikáját és ragaszkodik fog ahhoz, hogy Németország egyedül lépjen be a népszövetség tanácsába, s hogy az állandó tanácstagságok számát ne emeljék fel. Svédország ál-

talában a periodikusan váltakozó tanácstagsági elv híve, mert így valamennyi tagnak alkalmat van ahhoz, hogy a tanács tagja lehessen.

Svédország nem támogatja az új lengyel követeléseket,

mert nézete szerint a szeptemberi ülés fő feladata az lesz, hogy keresztül vigye Németországnak a népszövetségbe való felvételét. A tanács tagjainak véleménye szerint a szeptemberi ülés után Svédország helyét a tanácsban Hollandia foglalja el.

Megbukott a kormány listája Kisküküllőben

A Magyar Pártot és a szászokat csufosan kijátszották

DICSŐSZENTMARTON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kisküküllővármegye megyei tanácsának megalakítása e hó 10-ére volt kitűzve. Az ezt megelőző napokban a választáskor a többségi listán bejutott Averescanus, szász és magyar tanácsstagok a prefektus elnöklété alatt előértekezletet tartottak. Ezen az előértekezleten egyhangúlag megállapították az elnökség, az egyes bizottságok, valamint az állandó választmány névsora. A magyarok és szászok számáról nyaknak megfelelően, helyet kértek az elnökségben, valamint az egyes bizottságokban is. Minthogy kívánságuk teljesen méltányos volt, az értekezlet el is fogadta a magyarság és szászok ezen álláspontját. Ezek szerint az egyik alelnök és az egyik gestor a szász bizottsági tagok közül

egy állandó választmányi tag pedig a magyarok közül lett volna választandó s minden bizottságban, melyek 8 tagból állottak volna, jelölve volt magyar és szász tanács-tag.

Mint annyiszor azonban, úgy most is ezt a megállapodást a tanács megalakulásakor csak a magyarok és szászok tartották meg.

Ugyanis, bár Arjesanu prefektust már régebbi ígérete kötötte abban az irányban, hogy az általános választásokkor a kormány listáját győzelemre segítő magyarok és szászok jelöltjeinek megfelelő helyet biztosít a tanács megalakulásakor mégis teljesen felborult az előértekezlet és a prefek-

tus ígérete alapján készült megállapodás. Ami a legkülönösebb, nemcsak az történt, hogy a magyarok és szászok képviselői nem jutottak be a kijelölt helyekre, hanem a hivatalos lista többi jelöltjei is az öt tagból álló nemzeti párti tanácsstagok kénye-kévének estek áldozatul és a szavazás a szász és magyar nemzetiségek, de az öntudatos Averescanusok legnagyobb felháborodására is a hivatalos lista vereségével végződött.

A magyarok és szászok az előzetes megállapodáshoz tartva magukat végig tartották a hivatalos listára, azonban kíván, hogy a prefektus erélytelensége és készültsége miatt a választás menetét a tanácsba be se választott, de a tanácssteremben korteskedő egyik nemzeti párti ügyvéd dirigálja, a prefektus helyett a szavazások megejtése után kijelentették, hogy

a bizottságok munkájában nem kívánnak részt venni

és elhagyják az ülés helyiségét.

A Kisküküllővármegyei magyarság és szászok a különböző szabálytalanságok miatt a megalakulást meg fogja támadni, de ezenkívül levonja ennek legmészebb tanuló politikai konzekvenciáit is Arjesanu prefektussal szemben.

Mexikóban szakszervezeti helyiséget csinálnak a templomból

Még mindig tartanak a véres események Mexikóban — A német püspökökértekezlet részvétlétáviratot küldött a mexikói érseknek

MEXIKÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mexikóban még mindig nem szűnt meg a nyugtalanság, s az ország minden részéből újabb véres eseményeket jelentek: A ruisi érsek Mhioaka államban tett körutazást s onnan visszatérve, elmondotta, hogy ott hat katolikus lelkész és harmincnál több polgárt kivégeztek, azzal vádolva őket, hogy a kormány ellen felkelést szerveztek. Egy másik városban a katonák és a polgárság között folyt le véres összecsapás. A kormány rendeletére ugyanis ötven katona érkezett a városba, akikre a templomok és a házak tetején elhelyezkedett lakosság tüzelni kezdett. Utcai harc fejlődött ki, amelynek során ötven ember esett. A tömeg ugyancsak két kormánybiztost, aki a helyi rendőrség segítségére sietett, megölt.

Mexikóban a helyzet súlyosabb, mint valaha, a vallásháborúnak eddig kétszáznál több áldozata van.

A kormány tegnap Calles elnök és a belügyminiszter által aláírt dekrétumot tett közzé, amely szerint a veracruzai Szent-András kápolnát a mezőgazdasági és ipari munkások szervezetének irodahelyiség céljaira lefoglalja. Az intézkedést a kormány azzal okolja meg, hogy a hívőknek nincs szükségük templomra, míg a népért dolgozó szervezeteknek helyiség kell. A katolikusoknak tett első engedelmény, amelyet a mexikói polgármester engedélyezett, abban áll, hogy a templomok felügyeletével megbízott bizottság öt katolikusból és ugyanannyi hatóságilag kinevezett tagból állhat.

Guldai távirat szerint a német püspökök értekezlete Mora mexikói érsekhez a következő táviratot intézték:

»Részvételt gondolunk mexikói testvéreink szenvedéseire. Az Isten adja, hogy az egész civilizált világban elítélt és minden lelkiismereti szabadságot megcsufoló egyházüldözés megroviduljon és a mexikói katolikusok dicsőséges hitvallói bátorságát az egyház boldogabb jövőjével jutalmazza.«

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK“-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok ülése

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kereskedelmi Csarnok választmányi ülést tartott, amelyen a vasárnapra egybehívott nagygyűlés programját vitatták meg. Az első felszólaló dr. Silbermann Jenő volt, aki a kamatuzsora ellen beszélt. Popper Ákos elnök jelezte, hogy ebben az ügyben semmiféle memorandum sem érkezett az elnökséghez és így ebben a kérdésben nem is tehetnek semmit. Pap Márton alelnök támadja a sajtót és felszólalásában feltekint a Brassói Lapokra is, amelynek ismertetése nézve kijelenti, hogy az abban foglalt tendenciák a Kereskedelmi Csarnok távol áll. Vázoja a nagyváros gazdasági válságát és hosszán beszél az általános helyzetről. Kijelenti, hogy a kereskedelem válságán a maximálás nem segíthet, s ha a kereskedelem megbukik, akkor a bankok is tönkremennek. — Popper Ákos kárhoztatja a betétesek türelmellenességét. Barna Artúr pedig a külföldi kölcsön szükségességét hangsúlyozta. Utána több felszólalás történt, majd elfogadták a vasárnapi nagygyűlés programját.

A Brassói Lapok cikkírója a fenti hivatkozással kapcsolatban észtelettel megjegyzi, hogy nem a Kereskedelmi Csarnokot támadta, hanem a közgazdasági dilettantizmust és naivitást, amely a laphoz beküldött programismertetésből ki csengett. A programnak minden egyes pontjáról kimutatta, hogy az káros és ellenkezik a közérdekkel, — ellenben a nagyváradi Kereskedelmi Csarnokot minának állította oda az egész ország hasonló intézményei elé, s cikkét azzal fejezte be: még van győződve arról, hogy a mennyiben a nagygyűlést valóban megtartják, azon a Kereskedelmi Csarnok a maga régi presztíziséhez méltó határozatokat fog hozni. S most újra ennek a meggyőződésének ad kifejezést, különösen, miután Pap Márton alelnök ur biztosítja arról, hogy a Csarnok távol áll a neki tulajdonított tendenciától.

INGYEN

egy mintadarabot az új csodaszerű, mesésen parfümözött

ELIDA-IDEAL-SZAPPANBÓL,

kap minden vevő aki 1 kg.-ot a páratlan jószág

SCHICHT-SZARVAS SZAPPANBÓL

vesz. A kontinens legnagyobb szappangyárának gyártmányából

a mosószappanok
VILÁGJEGYE

A Brassói Lapok hirdetésait naponként százezer ember olvassa

Poincaré sem bír a frankzuhanással

Rohamosan emelkednek az árak Franciaországban — Az első lelkesedés elmúlt, mindenki kételkedve nézi Poincaré erőlködését — Szigorú intézkedések a tőke menekülése ellen

PARIS. (A Brassói Lapok eredeti távirata.) Franciaországban az árak mindenütt rohamosan emelkednek. A párisi rendőrfőnök összehívatta a kereskedelmi testületek vezetőit, hogy olyan intézkedéseket beszéljenek meg velük, amelyekkel az általános drágulásnak útját lehet vágni. Rámutatott arra, hogy mikor a frank javult, akkor az árak nem estek, s a kereskedők irgalmatlanul kihasználták a lehetőségeket. Az értekezlet természetesen nem jutott semmiféle megállapodásra, hanem nyolc tagú bizottságot választott, amely majd tanulmányozza a helyzetet.

A frank helyzete azonban nem javul. Sőt újra rohamosan zuhan, és tegnap az angol fontot már csak 178 frankért lehetett kapni. — Bár az új kormány a nemzetgyűlésen fényes diadalt aratott, mert Poincaré javaslatait orvosi többséggel fogadták el, a kormány mégis kénytelen a legszigorúbb

intézkedésekre gondolni az egyre fokozódó pánikkal s elsősorban a tőkének külföldre való menekülésével szemben.

A Francia Bank a legtöbb intézetnek és ügyfelének minden hitelt beszüntetett, mert azok nem szolgáltatták be az idegen pénz nemeket. Pénzügyi körökben nagy bizalmatlansággal fogadják a kormány terveit és az általános vélemény az, hogy a frank zuhanása ellen dőreség bankjegykibocsátással harcolni.

Az új vámtarifát a közmunkaügyi miniszter jóváhagyta és az hétfőn életbe lép.

A belga frank sorsa sem sokkal jobb a francia frankénál. A belga király elhatározta, hogy eladja osztrandai kastélyát és árát az államkincstár rendelkezésére bocsátja, hogy ezáltal a maga részéről is hozzájáruljon a szanálás sikeréhez. — Természetesen, hogy ilyen naív jóindulatnak a helyzetre semmiféle jótékony hatása nem lehet.

Botrányosan lezüllesztette a vásárhelyi tűzoltóságot a Dandea-rezsim

Az önkéntes tűzoltóegylet felosztatása után vidéki, tapasztalatlan legények kezébe került a vásárhelyi tűzrendészet

MAROSVÁSARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kétségtelen, hogy a székely főváros legnagyobb problémája a tűzrendészet kérdése. A marosvásárhelyi tűzország jelenlegi állapota a legkisebb mértékben sem elégíti ki azokat a követelményeket, amelyeket egy kulturált város hívójához mérnek. Mondanunk is felesleges, hogy a város közönségére milyen nagy veszélyt rejt magában a tűzoltóság gyatra és siralmas állapota. A helyzet jelenleg úgy áll, hogy csak egy kis mértékben is komplikált tüzesettel szemben tehetetlenül áll az a maroknyi tűzoltóság, mely legnagyobb részt kiképzetlen emberekből áll és vajmi kevés segítséget jelentenek azok a hiányos eszközök, amelyek jelenleg a tűzoltóság rendelkezésére állnak.

Ebben a kérdésben is szerepet játszott a politika. A Dandea rezsim idején a magyarfaló primár elbocsátotta a régi jól bevált tűzoltókat csupán azért

mert magyarok voltak

és helyükbe fiatal, vidéki román legényeket állított be, akik annyit értettek a tűzoltáshoz, mint a hajdu a harangöntéshez. Az önkéntes tűzoltó testület, mely 50 éven át szolgált a maga legjobb tudása szerint a város polgárságának az érdekeit, a Dandea éra ideje alatt teljesen megsemmisült. A primár ugyanis minden további nélkül az önkéntes tűzoltó egyletet feloszlatta és a már fentebb említett tapasztalatlan legényekből állított össze ugynevezett hívatásos tűzoltóságot. A városi büdzsére való tekintettel azonban a tűzoltók létszáma igen minimálisan állapították meg, úgy hogy

az egész tűzoltóság nem áll többől, mint tíz emberből.

Ebből a pár emberből tűz esetén is mindössze két-három ember használható,

miel nem vállalhatja a jelenlegi helyzet, melybe a város a hívatásos tűzoltóság felállításával jutott.

A napokban parancsnoksági értekezletet tartottak, amelyen a maguk ösztönöségében feltárták azokat a nyílt sebeket, amelyekből a jelenlegi vásárhelyi tűzoltóság vérzik. A parancsnoksági értekezlet elhatározta, hogy

testületileg lemond,

miel nem vállalhatja a jelenlegi helyzetért a felelősséget. Pár nap múlva ünneplik meg a legnagyobb csendben és

szerény keretek között ötvenéves jubileumát az önkéntes tűzoltó egylet megalakulásának. Szűkkörü ünnepség lesz, a melyet azok az emberek rendeznek, kik szívvel-lélekkel vettek részt hosszú évtizedek folyamán ennek a polgárságra nézve oly fontos intézménynek életében. Öt évtizeddel a háta mögött újabb fejlődés és izmosodás elé kellene néznie az egyesületnek. Ehelyett a jubileum szomorú ünnepséget jelent, mert ezután a megemlékezés után következik el az aktus, mely alkalmából megtörténik a vezetőség lemondása.

A tízenkettedik órában a város polgársága a legnagyobb agodalommal néz az események elé. Általános kívánság, hogy a városi tanács a legsürgősebb megoldásra váró problémák közé iktassa a tűzrendészet rendezését.

„Concurența”

Brassó város és vidéke legelőkelőbb közönségének

Uriszabósága

ugy szabásban, mint kiállításban

első helyen vezet.

Brassó, Tehénpiac 4. Szövetraktár.

Saját készítményű kész férfi és gyermek ruhák.

2273

Karcsu és elegáns lesz a bokája

a Clarks-féle párisi **BANDES „L”**

testszinű gumitekercs

használatát által.

Párja 500 Lei használati utastással.

Láthatatlan a harisnya alatt.

Tenniszénél, sportnál nélkülözhetetlen.

Romániai képviselő: Benkő Miklós.

Főelárulító:

KELEMEN gyógyszerár.

Sighetul-Marmatiel

(Maramarossziget)

Kapható minden jobb drogeriában és gyógytárban.

Óvakodjunk súlyos utánzatoktól!

Letartóztatták az odesszai szovjet helyőrség parancsnokát

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Moszkvából érkezett távirat jelenti, hogy Ivanov tábornokot a moszkvai helyőrség parancsnokát, a moszkvai kormány intézkedésére letartóztatták, mert az odessz-

zai helyőrséget a kormány ellen szervezte meg. A tábornok felett a moszkvai haditörvényszék fog néhány napon belül ítéleket, s bizonyosra veszik a halálos ítéletet.

A politika ... az más ...!

A romlott hus, a Magyar Párt elnökének betört ablaka és a sértett jogrend egy különös nyílt-tér tükrében — A vilamosfülkében titkos könnyre fakad a cuzista vezér zsidó barátja emlékére — „Lássa, a faluba érkezik a cuzista vezér és azonnal vér folyik!”

ARAD. (A Brassói Lapok munkatársától) Sűrű szemöldökkel koronázott tüzes, tipikusan román szempár villan föl a villamosfülkében. Bizarr gondolatok támad, dr. Benea Dionisie közelében helyezkedem el. Nyárdélutáni fülledt hangulat, nehezen indul az Arad-Hegyaljai villamosvasút, pedig az utasok epedve, verejtékecséptől csorgó homlokukkal várják az indulást a friss légáramlatot. Dr. Benea Dionisie aradi orvos a közegészségügyi kormány megbízásából utazik ki a vidékre, hogy Wassermann-vizsgálatot vegyen a parasztoktól és a vérhajban talált egyénekét köteles orvosi vizsgálatra utaltja. Ezuttal nem egészségvédelmi riporton töröm a fejem, hanem arról a társadalmi mozgalmról akarom kifaggatni az aradi orvost, a melyre a képviselőválasztások alkalmával szívesen föl először az aradkörtényeki közvélemény:

a cuzismusról.

Benea dr. ugyanis elnöke és teljhatalmu vezére Alsófehér, Hunyad és Aradvármegye Keresztényvédelmi Ligájának, az L. A. C.-nek. A községekben ugyanis a leadott szavazatok 10 percentje a kámpóskeresztesek romániai szervezetére esett, s ezért a közönyös helyiérdekű vontatott tempójában elmondatom véletlen utitársammal: mi ebben a mozgásban a tiszta elmélet, az elvont célkitűzés?

Az antiszemita orvos, aki nem gyűlöli a zsidókat

— Azon kell kezdjem — fordul felém az antiszemita vezér, miután a villamossal a diskurzusunk is zavartalanul elindult — hogy mi nem vagyunk zsidógyűlölők, csak tántoríthatatlanul és megakuvást nem ismerve akarunk küzdeni népünk boldogulásáért. Harcolunk azonban a zsidók érvényesülési módja ellen,

a folytonos fölfelé törekvés

és gyors meggazdagodásuk miatt. Ezért revízió alá öhajjtuk venni az 1914 óta szerzett vagyonokat és amelyikről bebizonyosodik, hogy tulajdonosa spekulációval, általában pedig improduktív eszközökkel jutott hozzá, az állami tulajdon lesz. Igazságtalanság például szerintünk, hogy mikor a nagy uradalmakat felosztják, magánszemélyek korlátlanul dominálhassanak paratatómbökök és gyártelepeken. Ezeket tehát tulajdonosaiknak szintén meg kell váltani az államtól.

Lassít a villamos, a »joc« ünnepi mulatására tolong a nép egy sváb faluban, a korcsma címtábláján ez olvasható:

Vin si bere
Schuster Henrik

— Nem engedhető például az sem, — folytatja az antiszemita orvos, hogy az ital-

Gondolatok

29. A kapitalizmus megbukhat, mert intézmény. A kommunizmusnak vége lehet, mert mégcsak nem is intézmény, hanem inkább betegség. A kereszténység ellenben nem bukhat meg és annak nem lehet vége, mert a kereszténység nem intézmény, hanem a léleknek magasabbrendű állapota. A kereszténység a léleknek az a fejlődési foka, amelyen a cselekvés tökéletes szabadságát a tudás teljessége állapozza meg.

MÓRICZ MIKLÓS.

mérési engedélyek 80 százaléka zsidó kézen legyen.

— Ez az egy korcsma azonban vitán felül a másik husz százalékhöz tartozik, — replikázom nevetve — amennyiben Schuster bizonyára sváb ember. S nem mindegy végül, hogy kinél vásárolja a nép az alkoholt?

Csönd.

A cuzista vezér könnye a zsidó bajtárs emlékére

— Egyénileg különben sok zsidó emberrel vagyok meghitt ismeretségben — közli bizalmasan az aradi Vointa Poporului szerkesztője. Pacienssem is van számtalan a zsidók közül. Persze a műtőasztalon még jobban aggódom értük, mint más szenvedő embertársaimért. De a politika, az más... — mondja meggyőződéssel. Tehát ez az Erzelmiel ő is külön véleményen van, de a politika... az más.

— Lássa a legdrágább és legfelejthetlenebb barátom éppen — zsidó volt — tűnődik. Évekig voltam Budapesten, az Új Szent János kórház főorvosa. Volt egy kollégám, dr. Spiegel orvos, azt inádtam, úgy, ahogy a husából, véréből való testvérét szereti az ember. A nagy férfiszerepét tragikusabbá lett azáltal, hogy az én kartársam súlyos tüdőbajba esett és a gyilkos kór megölte. Ő hány-szor felsírt bennem azóta ez a tragédia s valami elenálhathatlan fájdalomtól legyőzötten, egy nehézzillatú ősz furesa mámorában felszaladtam Pestre és titokban fehér színtű öszirózsát csempésztem arra a szegény, süppedt zsidó sirhantra...

Ekkor egészen elfogult lesz a hangja dr. Beneának, aki pillanatra kibámészkodik a könnyen szaladó szántóföldek délutáni táblójára, de csak azért, hogy közben széjjel-morzsoljon a szeméből egy átkozott könnyet. Ebben a könnyben nem volt politika, ebben a könnyben antiszemizmusz sem volt, csak só és víz és a sirás egyéb vegyi alkotóelemei.

Az egészségügyi látogatásra menő orvos a következő állomáson meghajolt: Lássa — szólít mosolyogva — megérkezik a faluba a cuzista vezér s félóra múlva — vér folyik.

„Büdös magyar, minek jöttél vissza?”

Hja, a politika, a gyakorlat az más. Fél-négy órakor kiszálltam Gyorokon, ahol türelmetlenek és idegesek az emberek, mert az utóbbi idők minden hétköznapija produkált valami felháborodást, szenzációt, szomorúságot. Hogy mi történt kint, arra a legkésebb dokumentum. Biszák András uram nyíltéri nyilatkozata. Ebből szakítom ki ezt a pár sort azt a különös felzaklatottságot, ami a naprendszer egyik legkedélyesebb helységének mai életét dominálja.

Biszák éveikig közbeesült iparos volt Gyorokon. Hentes. Évekig városban volt, s a napokban újból visszatért a falujába. Így sir fel, néhány napi impressziója után a napasajtó ólomszürke rovatában, ahol a kisemberek ügyes-bajos civódásai látnak napvilágot: „...Hogy újból megnyitottam hen tesüzetemet, Brádín Miklós villamospályafelvigyázó súlyosan inzuftált a vendéglőben, a következő szóbeli indoklás kíséretében:

„Büdös magyar,

minek jöttél vissza, vannak már itt elegendő Ezenkívül majdnem kiütötte a szememet és hajnalban be akart törni az üzletembe, halálal fenyegetve engem, továbbá azzal rágalmazva, hogy döglött disznót mértem ki. Következik Biszák uram befejező mondata, ami bár az olvasó hasizmaját is mozgásba hozza

naiv logikájával, mégis megfelelő háttérrel szolgál a mai aradmegyei fau pszichológiájához. Minthogy ezidőszent őt gyermek atyja vagyok, akinek felesége éppen mostan gyermekágyban fekszik, felhívom Boneu Nazil prefektus ur figyelmét az esetre részesít azért, mert Gyorokon nagyon elkésredett már a közönség, látva azt, hogy

botrány botrány után történik, s mindent eltussolva, nem adva jogi elégtételt,

részint pedig azért, mert azt hiszem, hogy Averescu miniszterelnöksége alatt, aki a Magyar Párttal szövetségben van, nem bűnhődhetek életemmel magyar voltomért.

Sértett jogrend és elkésredettség, botránytussolás és a kisebbséggyűlölet mikrobái a Hegyalja úde levegőjében. Hja a politika... az más! Ez a gyakorlat.

Csendőrileg lemondatták állam-polgárságáról az alkalmi tudóstól

S. Környéki borkereskedő a tüzes gyorok aszutor kedvverítő pillanatában így szól:

— Nem hittük volna, hogy a józan nép becsületes rétegei is ennyire elveszítik itédképességüket. Az uccan görbe szemmel néznek ránk, s a szomszéd faluban inzuftálják már az embert, ismeretlenül, évakult mámorban. Üzletünkön rajta a borogkereszt, az arcpirító momentó arra, hogy falunkban megcsufolt megtört személyek vagyunk.

A napokban Nagy Orbán dr., a Magyar Párt ottani elnöke s dr. Nagy Emil volt magyar igazságügyminiszter fivére, egy műkedvelő előadásban Rostandot szavazta. Időközben az előadásról eltávozott fiatalság háza elé vonult és közöport zúdított az ablaka ellen. Az eljárás néhány nap alatt elaludt. A felderítetlen bűnösök nem veszélyesek. Indivízió, necunoscuti. Ismeretlen tettesek. Nihutia György néptanító Georgescu Péter alezredest, az első lovashadosztály parancsnokát inzuftálta, mert ez védelmébe vette a kisebbségeket.

— Ma az történik a vidéken, amit a cuzisták akarnak — mondta Mihutia tanító.

Aici eu sunt dictator

(En vagyok, itt a diktátor.)

Köves Jenő, egy képzett, intelligens fiatal ember tudósította valamelyik botrányról az aradi sajtót. Következmény: Kövesnek, akinek még a dédszülei is Gyorokon laktak, el kell hagynia az országot. Simondán György, az interimár bíró

csendőri uton

akaria kitoloncolni irredenta tette miatt. Kövest, ki országra szóló botrányt csak úgy tudta elkerülni, hogy „önként” lemondott Aradon dr. Beles Jenő közjegyző előtt a román állampolgárságról. Legközelebb emigráló-asz országba. Emigrál.

Romlott hus és nyílttéri appellálás a miniszterelnökhöz, véresre alázott emberi önérték és kényszerű kivándorlás békében egy felviharzott lelkületű faluból.

A politika az más...

A politika az a különbség, ami a villamos-interju és a valóság között van...

Seidner Imre.

Forr-
Prés-
Furó-
Gáz-

csövek

vasból, acélból (Mannesmann), öntöttvasból, ólom-
ból, vörösrézről és ónból.

Armaturák és fittingek

vasból, rézből és ólomból.

Fayence csempék

falburkoláshoz.

Garvens-féle
Allweiler

SZIVATTYUK,

Egészségi berendezések:

fürdőkádak, fürdőkályhák, klosettek, mosdók

WEISZ MANFRED RT. CSEPEL,

csőhenger művének bizományi raktára:

Schillinger András

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 47.

2299

Telektulajdonosok figyelmébe!

**Miért nem épít házat,
ha van telke?**

Amerikai rendszerű Feházépítő Társaság.

Erős Ferenc Brassó, Kapu-utca 23 szám.

A rendes építkezési költségeknél 50%-kal olcsóbban épít Önnek tartós, tűzbiztos, tökéletesen fűthető vakolt házat !!!!!!!!!

Kedvező fizetési feltételek.

Épít részletre is.

Forduljon tájékozásért a vállalat irodájához

8537

— **Még egy löporrobbanás.** Kopenhágából jelentik: Északsvédországban Ktima városában tegnap a város szélén álló löporraktár ismeretlen okokból felrobbant. A város végén öt épület rombadólt a környék lángokban áll. A mentési munkálatok lassan folynak. Halottak, sebesültek száma nem állapítható meg még. Mentés közben egy tűzoltó meghalt, számosan súlyosan megsebesültek.

— **Megmérgezte magát egy kéményseprő.** Temesvárról jelentik: Moise János temesvári kéményseprőmester az egyik vendéglőben marószódát ivott. Az élvt kéményseprőt a kórházba szállították. Állapota nagyon súlyos. A szerencsétlen ember anyagi gondjai miatt akart az élettől megválni.

— **Cseh katonák akadékoskodása a Dunán.** Budapestről jelentik: Teljesen szokatlan és nemzetközi szempontból is kellemetlen és jogtalan incidens történt tegnap a Dunán. A Bécs felől érkező Sas nevű bécsi személyszállító hajónak valamint a Budapestről Bécs felé haladó Erzsébet nevű gőzösnek egy óra hosszat kellett vesztegelnie Dévény közelében. Egy cseh kapitány közölte a hajók parancsnokaival, hogy a további utat meg kell akadályoznia, mert a cseh katonák éppen gyakorlatoznak, a Dunán hidat vertek az egyik parttól a másikig és amíg a gyakorlat tart egyik hajót sem engedheti útjára. Az eset széles körben nagy feltűnést keltett, mert az illetékes körök felfogása szerint a cseheknek ez az eljárása ellenkezik a nemzetközi Dumaegezménnyel.

— **Sikkasztott, hogy földbirtokot vehessen.** Budapestről jelentik: Délelőtt letartóztatták a Kőbányai Szövőgyár Részvénytársaság igazgatóját, Gunz Felixet, akit tegnap este sikkasztásért letartóztattak, illetve őrizetbe vették. Az igazgató, mintegy ötszázmillió koronát sikkasztott el. Célja az volt, hogy földbirtokot vásároljon magának.

— **Szolgáltatás győgszertár.** Déli, éjjeli és vasárnapi szolgálatot augusztus 14-től augusztus 27-ig a Fehér-templom A. Singer Károly herceg-ucca 8 szám és Eichhorn Fekete-torony-Kut-ucca 43 szám alatti győgszertár látja el.

(*) **Orvosi hír.** Dr. Hankó Tibor belgyógyász Targu Mures (Marosvásárhely) rendelőjét Knöfler V. ucca (Str. Ganea) No 7 szám alá helyezte el. Rendel délelőtt 9—11 óráig, délután 3—5-ig.

— **Orvosi körökből.** Dr. Ritter bőr- és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirscher-ucca 25 I. szám alatti rendelőjében, nőknek 1—fél 2-ig, férfiaknak délelőtt 12—1-ig és este 7—8 óráig. Quartz és villanykezelés fél 11—12-ig. Dr. Oeken-féle villanyhő-kezelés.

— **Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütfések, kelések, furunkulusok eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitűnően beválik. Kapható győgszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.**

MEZŐGAZDASÁG

Nemesített buzavetőmag
a háromszéki és csíki gazdáknak

A brassói mezőgazdasági kamara a brassói, háromszéki és csíki gazdáknak víz-cserélésre dr. Stefániféle nemesített buzavetőmagot oszt ki azon feltétellel, hogy minden kiköcsönzött 100 kgr. után annak jövő évi terméséből 150 kgr. adandó vissza a gazdasági kamarának. Továbbá még 100 kgr. az akkori piaci áron a gazdasági kamarának engedendő át. Ugyancsak feltétel az is, hogy a gazdák a termelésnél a kamara útmutatásaihoz alkalmazkodjanak. A termelést a kamarai szakképzett tisztviselői útján ellenőrzik.

A csíki részeken augusztus 20-ig jelent kezni lehet, Csátószegen Péterffy József gazdasági tárgyakból szerezte doktori képesítést.

A dr. Stefániféle nemesített buzát egyes szász gazdák már ez évben kiváló eredménnyel termelték. Mivel a szász vidékek, továbbá Csík és Háromszék vármegyék éghajlati viszonyai között számottevő eltérés nincs, a legjobb kilátások vannak arra, hogy a székelőföldön is elsőrangú termést ad a dr. Stefániféle buza, amelynek előállítója Halléban végezte a gazdasági főiskolát és a gazdasági tárgyakból szerezte doktori képesítést.

A kamara ilyen irányú működése a gazdáknak annál előnyösebb, mivel így a sajtát vetőmagvak felszabadul, az a piacon értékesíthető. Az eladási ár kamatai és a nemesített vetőmag útján elérhető többtermés bősége megteríti már az első évben a kamarának adandó különbözetet.

Mindezekről eltekintve, az okszerű gazdálkodás különben is megkívánja, hogy a vetőmagvak időközönként felújításának. Erre pedig a világháború kezdete óta, eltekintve egyes rendszeres gazdaságoktól, nem volt alkalom. Valószínű, hogy a kamara ezen irányú működését tovább folytatja és egyéb terményekre is kiterjeszti.

(—) **Brassói piaci árak:** Marhahus, levesnek 34—36, marhahus pecsenye 48, sertéshus combja 56, sertéshus karaj 64, zsirszalonna 62—68, zsir 84, tojás drb. 280—3, csirke párja 80—130 lej. Élő állatok kilóra (élősúly kgr.): export ökör 27—28, sertés 38—42, igás ökör drb. 8.000—12.000, 16 drb. 4.000—12.000, 16 luxus 14.000—20.000 lej. Terményárak nagyban: buza q 850—900, rozs 600—650, árpa, sör 550—600, árpa, takarmány 510—550, zab 500—560, tengeri, szemes 570—590, burgonya 170—200 lej. Takarmányárak nagyban per 100 kg.: széna, préselt 140—150, széna, laza 110—120, szalma, laza 70—90, korpa 380—400 lej.

Mezőgazdasági külföldi hírek

Magyarország

Az állami beruházási hitelből a mezőgazdaságnak is jut. Budapestről írják: A kormány az idei beruházási hitel keretén belül két millió aranykoronát irányozott elő tenyészállatok beszerzésére, az agrár reform folyamán földhöz jutott új gazdák pedig gazdasági épületek emelésénél öt millió aranykoronával kívánja segíteni. További 10 millió aranykorona áll a beruházási hitelből rendelkezésére a mezőgazdaság részére, még pedig 5 millióra igényt tarthatnak a kisbirtokosok, vagyis a 100 holdnál kisebb gazdák 1.7 millió a középbirtokosokat illeti száz holdtól ezer holdig, 3.3 milliót a nagybirtokosok igényelhetik 1000 holdnál nagyobb birtokosok. A kölcsönök csak begyűjtött hasznos befektetésekre használhatók, mint például műtrágya, vagy gazdasági gépek és állatok vásárlására, építkezésekre, kisebb birtokosok terhesebb kölcsönöket konvertálhatnak e kölcsönből. Az ingatlan értékeknek csak harminc százalékát lehet jelzálogul felkötni. A hitelezés 2—5 év tartamára terjedhet. A hitelezést az országos központi hitelszövetkezet, a Magyar Földhitelintézet, és más hasonló szervek bonyolítják le.

Nyersbőrök kivitele. A magyar kormány megengedte 40000 darab nyers bőrnek kivitelét.

Az OMKE motorekeversenye. A magyar országos gazdasági egyesület Hatvanban nagy motorekeversenyt rendezett. Nagyszámú birtokosság érdeklődése mellett, 17 különböző rendszerből 24 motoreket mutattak be munkaközben.

A hitbizományok korlátozása. A magyar királyi igazságügyi miniszter az országgyűlés őszi ülésén törvényjavaslatot fog benyújtani a hitbizományok korlátozására.

E törvényjavaslat nem kívánja a hitbizományoknak megszűntetését, hanem csak azok terjedelmét és kezelését akarja korlátozni, és intézkedni kíván arról, hogy mi történjék a felszabadult hitbizományokkal.

Németország

Németországi értesüléseink szerint legközelebb a káli árák emelését tervezik. Ez az intézkedés nagy csapás lesz gazdáinkra. Az emelés Daves tervben foglalt megtervezések következménye. A káli árák halmozás szerint kb. 15,5 százalékkal lesznek magasabbak.

Németországban jelenleg csak 30000 külföldi mezőgazdasági munkás van alkalmazva.

Az 1912-ben alapított mezőgazdasági keresztyény munkásszövetség most tartotta Berlinben harmadik országos közgyűlését. Az évi jelentés nagy haladásról számolt be. A szövetségnek jelenleg 80000 tagja van.

Münchenben ez évi szeptember 25—október 3-ig sörárpa, komló, és a sörgyártásnál használt gépeknek országos kiállítása lesz.

Németország borkamarájában a Rajna menti Spayerben egy érdekes muzeumot alapítottak: a német bormuzeumot. Ez az intézmény bemutatja a német szőlő és pince gazdaságot a római időktől máig.

Értesülésünk szerint dr. Classen tanárnak Aachenben sikerült fűrészpör és egyéb zellokosekból erjedés útján szeszt előállítani. A szesznek ez uton való előállítása igen jövedelmező és előnyös. A hirdás szerint a tulajdonos abból áll, hogy dr. Classennek sikerült egy általa feltalált olaj anyaggal a cölulósét feloldani, cukorra változtatva erjesztetni és így alkohollá alakítani.

SPORT

(x) **Az európai vízi bajnokságban a csapatok és bírák sorsolása megtörtént.** Budapestről jelentik: Az európai vízipólóbajnokságban megejtették a sorsolást. A jelölést a bajnoki verseny zsűrijének meg kell erősítenie. A sorsolás szerint augusztus tizenharmadikán Magyarországnak és Németországnak bírása Hogson (Anglia). Svédországnak bírása Nussbaum (Németország). Augusztus tizenkilencedikén Magyarország és Románia bírása De la Haje (Belgium). Németország és Svédország között a bíró Komjádi (Magyarország) Augusztus huszadikán Magyarország és Svédország bírása Hoyson. Ugyancsak huszadikán Magyarország és Belgium között a bíró Borgwal (Svédország), augusztus huszonegyedikén Németország és Románia között a bíró Speizeger (Magyarország), Belgium és Svédország bírása Dringni (Franciaország), augusztus huszonekettedikén Magyarország és Svédország között a bíró ismét Hoyson, Belgium és Románia bírása pedig Kellen (Ausztria).

(x) **Magyarország legjobb vízipóló játékosai nem lehet jelen a trainingen.** Budapestről jelentik: A vízipóló-játékosok szövetségi trainingéről hiányzott Homonnay II. Márton. Bátyia Homonnay Lajos azt az üzenetet hozta tőle, hogy öccse a trainingre azért nem jöhetett, mivel súlyos szolgálatra osztották be a katonaságnál, s huszonegy órai szolgálat után sem kondíciója sem formája nem lesz kielégítő. Az üzenet a szenzáció legnagyobb erejével hatott. A Magyar Uszó Szövetség, amely ebben a dologban valamelyik, alantasabb katonai közeg rosszindulatát, vagy egyéb titkos egyéni akcióit lát, erőlyes és gyors intézkedésre határozta el magát. A Musz elnöke Dormándy Géza vezérkari ezredes, még ma délelőtt személyesen eljárt a vegyes dandár parancsnokságnál — s ha kell, a honvédelmi miniszternél — hogy Homonnaynak a katonai szolgálatától való felmentését kieszközölje a vízipóló-játék trainingének és mérkőzésének tartamára.

(x) **A Brasovia Marosvásárhelyen.** A Brasovia vasárnap Marosvásárhelyen revánst ad a MSE-nek. A csapat szombaton délután három órakor indul autóbusszon a pályáról. Gyülekezés fél három órakor. Minden játékos az éjjeli autót miatt meleg ruházattal gondoskodjék. Résztvevők: Agoston, Erős, Geller I.; Salánki II., Erdő; Tritsch II. Tóth, Kothy, Jancsika, Rupp Várhegyi. Tartalék: Kovács, szertárnok, és vezető.

(x) **Az Ivria csapatát** vasárnap délután az ujonnan alakult galoczási sport club fogadja barátságos mérkőzésre.

Az Ivria I. csapatának játékosait felkéri a vezetőség, hogy vasárnap reggel háromnegyed 5 órakor a Korona-kávéház előtt teljes számban megjelenjenek.

KÖZGAZDASÁG

Magyarország a legjobb tőkeelhelyezési piac

Egyre-másra kapja a külföldi pénzajánlatokat — Tökéletesen helyreállt a világ pénzköreinek bizalma az önfeláldozóan dolgozó, szorgalmas magyar néppel szemben

BUDAPEST. (A Brassói Lapok eredeti távirata.) Bourbon Lajos spanyol királyi herceg, egy hatalmas amerikai pénzeszoport megbízásából Budapestre érkezett és tárgyalásokat kezdett Vass Józseffel, a miniszterelnök helyettesével nagyobb összegű beruházási kölcsönre nézve, amelyet az amerikai pénzügyek a vármegyei kölcsönéhez hasonló feltételekkel öccsátana a kormány-nak rendelkezésére. A kölcsönt tisztviselői házak építésére kellene fordítani — Vass József előbb a pénzügyminiszterrel tárgyalja meg az ajánlatot és csak azután ad arra választ.

Ugyanekkor a New-York Herald úgy értesül, hogy egy másik amerikai pénzeszoport ajánlatot tett a magyar kormánynak, a Du-

na-Tiszai csatorna kiépítésének céljaira 200 millió aranykoronás kölcsönről. — Ennek a munkálatnak létesítésével egy több évtizedes magyar gazdasági terv valósággá válna, amelynek végtelen nagy jelentősége lenne nemcsak a hajózás szempontjából, hanem az Alföld szikes, terméketlen részeinek öntözése és termővé tétele szempontjából is.

Mivel a külföldi pénzvilág ma legelső sorban Magyarországgal óhajtott dolgozni s a kormány számára tett ajánlatokat számtalan magánhitelajánlat is kíséri a magyar kormány elhatározta, hogy ellenőrző szervet állít fel, amelynek az a célja, hogy vizsgáljon a külföldi tőkék celszerű felhasználására.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, augusztus 14

A világpiacon: lényegesen változások a latin valuták elsősorban a francia frank, egy árnyalattal javultak.

A belföldi piacon: határidőzset nem igen fordult elő, mert áru nem jelentkezik, az árfolyamok egyenletesek, a lej állandó 240-es színvonalának megfelelően. Déli árfolyamok: egy dollár 219—220.50 lej, egy német márka 52.65—52.70 lej, egy angol font 1072—1073.50 lej, egy francia frank 6.02—6.06 lej, egy csekkorona 6.54 lej, egy osztrák schilling 31.30 lej, egy lejért 318 magyar korona.

Zürich. Devizák. Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123.50, egy dollár 5.17 és egynyelcad, egy angol font 25.14, száz francia frank 13.95, száz olasz lira 17, száz csehi korona 15.32 és fél, száz dinár 9.12 és fél, száz lej 2.40, tízezer magyar korona 0.7275, tízezer osztrák korona 0.7315.

Budapesti értéktőzsde. Zárati árfolyamok ezresekben: Magyar Hitel 283.5, Osztrák Hitel 124, Salgó 470, Rima 136, Déli vasút 128, Államvasút 328, Atantika 3.75, Ganz-Danubius 1320, Köszén 3555, Papiripar 16, Földhitelbank 151, Viktória malom 35, Kereskedelmi Hitelbank 23, Pesti Magyar Kereskedelmi 872, Beocsini 1170, Uriányi 1120, Láng 70, Lipták 23.75, Schlick 63, Brassói 353, Zabolai 26, Cukoripar 1410, Klotild 14, Hungaria műtrágya 106, Olasz-Bank 21, Angol-Magyar 32, Leszámitoló 65.5, Magyar-Cseh 9, Nova 300, Kronberger 2, Csáky 5.25, Izzó 790, Magnezit 800, Viktória butor 5.50, Malomsok 4.5, Pesti Hazai 1595, Fegyver 300.

(—) Tovább folynak a magyar-cseh tárgyalások. Prágából azt jelentik, hogy a magyar-cseh ideiglenes egyezmény hatályát augusztus 31-ig meghosszabbították és remélik, hogy ez alatt az idő alatt a tárgyalások eredményesen befejeződhetnek.

(—) Kimondták a csődöt a Szatmári Terménybank ellen. Szatmári tudósítónk azt jelenti, hogy a szatmári törvényszék a Szatmári terménybank ellen tegnap a bank kérésére elrendelte a csődöt. Ennek a határozatnak következményei a szatmári piacra egyelőre kiszámíthatatlanok.

(—) Állatkiállítás Nagyszebenben. Nagyszebeni tudósítónk jelenti: a nagyszebeni mezőgazdasági kamara elhatározta, hogy szeptember hó 20-án állatkiállítást rendez Nagyszebenben. Ez ügyben már intézkedett

is és a 6992 számú körrendeletében fölhevta az állattenyésztő gazdákat a részvételre, így akarván őket buzdítani az állattenyésztés fejlesztésére. Mindazok, akik részt óhajtanak venni, ebbeli szándékukat Fehér S. állatorvosnál jelelték be. F. Fischer-uca 2 sz.

MERCUR Vegyészeti Gyár

Kozák és Sámson

Cluj, Str. Regina Maria
(volt Deák Ferenc-utca) No. 9.

Perlessglass és Aprutura

bőrleányosító készítményei
minden más gyártmányt felülmul-
nak, fény és minőség tekintetében!

Minden cipésznek és csizmadának első-
rangú érdeke, hogy kizárólag a Mercur
féle apraturát és perlessglassot hasz-
nája, melyben a színezőanyagot a bőr-
nek az eredeti színét és fényét teljesen
visszaadja. Kenés közben nem habzik
így szeptől foltokat nem hagy maga után

Kapható minden jobb
bőrkereskedésben!

Viszonteladónak nagy árkedvezmény!

TESTA

GYÓGYIT:

FEJFÁJÁST — MIGRÉNT — IDEGES BÁN-
TALMAKAT — FOGFÁJÁST — HÜLÉST —
SPANYOL NÁTHÁT — OLDALSZURÁSOKAT
KÉRJE MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

LERAKAT BRASSOBAN: 2366
Engros drogéria „AMPHORA” R. T.

Acéllemez üzlet
redőnyöket

csilingeni ablakfaredőnyt, napellenző szerkezeteket
gyártunk és legolcsóbban szállítunk. — Áránálattal
díjtalanul szolgálunk!

Halász Testvérek

ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD, Str. Cogălnicean,
(volt Várady Zsigmond-utca) 16. — Telefon 364. szám

A vén diák

Irtó: Kosáryné Réz Lola (58)

Es táncolni mentek. Az asszony arca egyre égőbb lett, de egész idő alatt nem szólt semmit. Es nem szólt Garabonciás sem.

Visszatérve, egy pillanatig még össze-
ölelkezve álltak ott...

— Nem lehet tovább? — kérdezte sul-
togva a vén diák.

— Nem! — felelte s hajtvá Malvinka
és a helyére ült.

Garabonciás a terem másik sarkába
ment s ott egy oszlopnak neki támaszkodott.

S onnan nézte az asszonyt, egyre az
asszonyt. Malvinka érezte a pillantását s
nem mert felnézni. Aztán összeszedte a
bátorságát s felnézett mégis. Es szédülni
érezte magát, mikor találkozott a tekintet-
tük és szédült Garabonciás is...

Micsoda bohóság!...

— Kicsi asszony. — mondta Garabon-
ciás. — öt perc múlva éjfélt. Itt a szán.

Malvinka azonnal felállt. Engedelme-
sen indult ki a teremből.

Micit kellett még megkeresni. Megta-
lálták s ő azt állította, hogy jönne is, de
a gavalérok nem engedték. Kézből-kézbé re-
pült. Malvinka meg Józsi bácsi ott állt
felöltözve s bosszankodva nézték. Józsi bá-
csi végre is elkapta Schacht Gusztit gallér-
ját s odasugta neki:

— Felülhetsz a kisülésre.

Mici öt perc alatt ugrakészen állt az ö-
bözőben, fejére csavart sállat, hócipőben,
bundáscsákában.

Mentek. A csengős szán ott várta őket
a lépcső előtt.

A város aludt fehér takarója alatt csön-
desen.

Halk csöngetéssel-csilingeléssel iramod-
tak végig az uton a lovak. Malvinka me lett
Mici ült. A kis ülésen a két férfi.

Schacht Gusztit megfogta a Mici kezét
s nem eresztette el többé. Malvinka látta,
Garabonciás is látta. Nem szóltak semmit.

Csilingeltek, csilingeltek a csengők...
A vén diák háromszor is megmozdult,
hogy az asszony kis nyugtalan fehér keze
után nyúljon. De meggondolta mégis. Pe-
dig bohó, bohó szédület égette őket. Régi
álmok, bohó sóvárgások szédülete.

Körülöttük nagy pelyhekben hullott,
egyre hullott a hó.

Egyszerre csak bekanyarodtak a fordul-
ónál. A szán megzökkenett, oldalra hajolt. Az
asszony ijedten kapott valami támasz után.

Garabonciás megfogta a kezét és nem
engedte el többé.

Hullott a hó s a csengők halkan, ha-
kan csilingeltek. Így repült velük a szán.
Micsoda bohóság!...

Mici leszállt. Az anyja bekötött fejjel
nyitott neki ajtót. Leszállt Gusztit is és el-
lűnt a hóforgatagban.

Garabonciás átvált a nagyülésre Mal-
vinka mellé.

Most már nem fogták egymás kezét.
Egymásra sem mertek nézni. Szólni sem
mertek.

Csak amikor megállt a szán és Mal-
vinka bement (Cili jött ki gyertyával, csip-
kés hálórúdjával) ott nagykendővel, ne-
hogy Józsi meglássa — így s újságolta bo-
gán, hogy a gyerekek alusznak, mint a bun-
da), csak akkor mondott annyit a vén diák
s az asszonynak kezét csókolta.

— Köszönöm, kicsi asszony.

— Vajon mit köszönt meg? — tün-
dött Malvinka könnyek között, álmálta
egész éjjel. Egeő szomjúságot érzett, de
nem mert felkelni, vízéért menni a sötétben
szegényke...

(Folytatjuk.)

1 kg. hochglanz massa 40 lej
1 kg. barna massa 60 lej

Megrendelésre utánvétellel küldi
iparvállalat Oradea, Cogălniceanu-utca 2.
ASTOR Mintákat díjmentesen küldünk 7510

"FARMODONT"
FOGKRÉM

VASÁRNAP

Diné, párizsi sarokban

Irta: Móricz Zsigmond

A kis restaurant előtt pici asztalok, zöld dézásban citromfákkal elválasztva a járón az uccától. Csillogó tisztaság és égett husszag; jaj, nem szabad az embernek elrontani a gyomrát Párizsban, mert akkor az egész város tele van áporodott büzzel, hogy az ember émiyegve jár Párizs szűkebb uccáin, mihelyt megáll a levegő s nincs szél és eső. Évezredek konyhai szaga kerget s elfeledteti a Lajosok minden pompájának minden ragyogó emlékét.

— Borzasztó milyen husokat esznek itt, — s dermedten néztem a megpörkölt birkaszeletet, amelyet rostos, szabad parázs fölött kicsit megégettek s már az orrom érezte a keserű ízt.

— Minek akart népkonyhát látni? — nevetett a kislány s jóízűen hozzá fogott darabolni a birkakötletet. Az arcán látszott, hogy ugyanazt élvezte benne, amitől én iszonyodtam, a frissen perzselt húst.

— Különben itt a hus nem fontos, — mondta, — a parasztok nem húst esznek, hanem Soupét. La Soupe. Levest. Ez egy olyan leves, hogy hus, krumplics, és minden van benne, ez egy sűrű pép, zöldség, fűszer. Ez a munkáscsalád mindennapi eledele. Ha ez sincs, végső szegénység. Soupe, pain et vin. Leves, kenyér, bor. Francia szentháromság.

Ott hagytam az üröszeletet s a gyenge, fanyar vörösbort. En valóban azt hiszem, hogy enni csak a magyarok tudnak. A debreceni kultúránál voltam a multkor ebéden: volt tyukhusleves csigatésztaival, utána paprikás csirke, aztán töltött káposzta, turós csusza s valami remek Bocskaybor, amihez képest ezek a lötyt francia borok olyanok, mint a feleresztett víz.

— Ha persze gazdagodik a paraszt, az ebédje is meggyarapodik előttekkel: konzervek, halfélék, saláta, krumplics, ugorka, tojás-étkek. Retek, felvágottak, szalámik, mortadellák, tengeri rákok. A főzeléket mindig külön adják s nem elkészítve, csak sós vízben kifőzve. Zöldbab, zöld borsó. Saláták külön. Sajt, sütemény, gyümölcs és ritkán fekete.

Egy rengeteg nagy s új és csodaszép autó állott meg mellettünk. Már annyi autó volt a szűk kis uccában, hogy nem tudott hova beállni az uttestről.

— Nem fér be, — kiáltott ki a szomszéd asztaltól egy ur, s a sofőr nevetve nézett oda.

— Akkor mit csináljak?

— Szedje szét a kocsiját uram, darabokban befér.

Mindnyájan nevettek.

A hang oly kedves és kedélyes volt, pedig mint kiderült, sose ismerték egymást. A magyar ember is kedélyes, de a magyar parasztréfának mindig van valami sértő mellékíze; csak annyi, hogy aki beleszól, fölényesebbnek, okosabbnak, különbnek akarja magát feltüntetni, mint amilyennek azt tartja, akinek belekottyan a dolgába. Ezek itt úgy tréfáltak, mint két egyenlőrangú. S valami uri volt a modorukban. Egyáltalán egész életük tele van valami különös érett uriassággal. A kiszolgáló-lány olyan mosollyal, olyan fölénnel s biztossággal hozza a tálcát, mint egy márkinő komornája.

A sofőr megkínálja aperitíffal a társaságot. Nagy divat, ürmös, benedictine, erős likőrök. Senki sem fogadja el. Ő a szeme elé tartja a keztyűjét s úgy tesz, mintha sirna. Megjátssza a megbántottat s elpanaszkodja, hogy másokat is hívott ide aperitíffet inni és senki sem akar vele.

Egész elámulva néztem. Szinpad. Színesek. Valami tulzott életvidámság. A felszolgáló lány hozza a Vermuthot. Nein is tudom, ki tudná megjátsszani ennyire erotika nélkül azt, ahogy ez a sofőr elveszi a lánytól a poharat.

— Kik lehetnek ezek, — kérdeztem a kislányt, — aki oly bölcs volt, mint egy újságíró s mindent meg tudott nekem magyarázni s a másik asztalra néztem, ahol két ur s egy fiatal nő csevegve ebédelt.

— Nagyon sok egyedülálló nő van, — mondta — s azok mindenfelé elmehetnek, mindenütt lehet őket találni. Nem úgy van, hogy csak társasággal mehet a nő; tánc-helyre, mindenhová mehet, egyedül. Például a Yockeyben, a Boulevard Montparnasseon ugyanúgy mennek egyedül a nők, mint a férfiak, s mivel sokan vannak s esetleg kevés a hely összeülnék s az asztalnál beszélgetnek, abban semmi sincs.

— Na megálljon baba, azt mondja meg nekem, hogy él itt egy nő, mint munkás, mint állásban lévő önálló ember.

— Olcsóbb munkaerő, mint a férfi, az biztos.

— Vezető állásba tudnak eljutni a nők?

— Jaj, vezető állásokba nem. Még nem. A férfiak még nem engedik. De ügyvéd lehet nő. Árucsoportok elnöke lehet. Általában itt a nők már nagyon harcolnak a férfiakkal az állásokért. Tudja, mi lehet egy nő: *première*... Első elárusító vagy pl. szabószalonban s másutt a vezető, aki a főnök után következik. Az összes többi alkalmazottak neki számolnak el...

— Fizetés?

— Nagyon rossz. Nőket nagyon rosszul fizetik. Nem akarnak. A francia nagyon furcsa, munkáért nem akar pénzt adni a nőnek. Bankban 350-től 700-ig. Ennél többet egy nő alig kap.

— Hogyan? havi kétszáz ezer koronától másfélmillióig: átszámítva a mi pénzünkre.

— Igen.

— Ez komoly fizetés itt?

— Itt igen. Sőt, az összes hivatalnoknők fizetése az ezer frank alatt van. Munkásnők többet kereshetnek. Egy masamódlány megkapja a 10 frank kezdőfizetést, tehát 300 havi kezd s felmehet 25—30-ig, vagyis havi 900 frankig. S óráberekkel még sokkal többre. Egy jó munkásnő, elsőrangú erő, már 5 frankot is keres óránként, ez már napi 40 frank. Egy hónapban 1000—1200 frank. S azért szép, mert ugyanannyit keres a férfi is.

Kissé csodálkozva hallgattam: mert nálunk is ezen a nívón mozognak az árak. A villamoskalauz azt mondta, hogy neki egymillió négyszáz ezer korona a havi fizetése. A Tőke oly pontosan ki tudja számítani, hogy mennyi a létminimum s azon felül nem engedi jutni az átlagembert. Eltartja. Itt valami roppant természeti törvényszerűség uralkodik. Arra való az egységárák, a piacon, a húsárakban, a ruhásboltban, a fénytűzési cikkekben s mindenben, hogy a salgótarjáni munkás ugyanannyi összeggel terhelje a termelési költségeket, mint a roueni.

— No, vannak foglalkozások, ahol sokkal többet lehet keresni, — cseveg tovább a kislány, — különösen férfiaknak. Például első táncos lenni. Ami nem áll egyébből, mint idősebb nőket fölkérni, akik szeretnek táncolni és táncosuk nincs senki, aki megtegye. Danseur mondain. Ez legkevesebb 100 frankot nyer naponta. És a sofőr is legkevesebb 100—120-at keres naponta. Nézze meg, hogy mennyit költenek ezek.

A sofőrök a szomszéd asztalnál valami nagyszerű esetet beszéltek meg, hogy egyik társuk benzint csempészett be, lecsípték s örült összeget fizettettek vele.

— Blague.

— Ez igen, ez blague; általában itt mindent blaguenek mondanak, — szólt a kislány.

— No de, kedvesem, — mondom neki, — ez is egy blague: a nő élete. Hát hogy él meg egy magános nő? Hétszáz frankból.

— Ő, nagyon jól. Szoba? Egy hónapra fizet maximum 300 frankot. Igen, ez a legdrágább, bár már 9 frankért lehet kapni egy kis szobát. Evés?... Nem eszik sokat s itt az evés olcsó... egy hónapra, napi 10 frankot számítva, ez sem több 300 franknál. Öltözése? minimálisan olcsó. Párizsban minden olcsó. Ruhára se kell 300 franknál többet költeni.

— No, megálljon kicsikém: már kilencszáz franknál tartunk!... És magácska azt mondja, 700-nál többet nem keres egy nő.

— Igen.

— Nos?... Hát akkor hogy él meg?

A kislány rámnéz. Tizenhétéves ártatlan szemekkel, óriási nagy barna szemei vannak s oly okosan tud nézni velük.

— Hát hisz minden nőnek van barátja — mondja egyszerűen.

Szinte ijedten némulok el az ártatlanság előtt.

— Még, ha komoly számba megy, akkor is vesz neki egy pár cipőt, harisnyát, desszert, efféléket.

Este félkilenc s egész világos van. Különös Párizs, mily különös ebben az esti világosságban.

A giccs

Irta: Reichard Piroska.

Két fiatalember ment a budai Dunapart gesztenyefái alatt.

— Így nem lehet tovább! Végre is élni kell, meg kell élni! — sóhajtotta a festő.

Az újságíró helyeslően verte le cigaretta-járól a hamut.

— Ugy fogok tenni, mint mások: mázolok egy kis képet naponta, virágot, csendéletet, valami külvárosi „műkereskedő”-nek, ahogyan ott, azokon a tájakon tetszik és oda-adom, amilyen olcsón kéri, csak végre valami pénzhez jussak. Már a mult héten elhátároztam...

— No és? — kérdezte az újságíró.

Önkénytelenül megálltak egy pillanatra s úgy nézték a kigyuló lámpasort az enyhe őszi estben.

— Tegnap vettem gyümölcsöt, — folytatta a festő — az utolsó kis pénzemet szinte mind rákölöttem. Egy csomó almát, szilvát, pár túrt szőlőt. Gondoltam, majd ezeket megfestem néhány változatban. Az ilyesminek mindig van kelete. Az emberek szeretik elnézni ebédjük falán, télen.

— És megcsináltad?

— Kérlek, én tulajdonképen még sohasem festettem gyümölcsöt. Mert az a pár kis tanulmány kezdetben, az semmi. Hát most érdekelt is a dolog. És az idén sokat kószáltam hegyek között, szőlők tövében. Egyszer ott feküdtem a napon egy nagy almafával szemben. S amig engem elborított a forró napsugár, szinte éreztem, hogyan édesednek és pirosodnak azok az almák. Városi fiu vagyok. Az idén ettem először fáról szilvát. Most szinte a kezemben érzem a gyümölcsök üde gömbölyűségét, színtükből érzem ízüket, zamataikat és —

— És a kép, amit festettél? — vágott közbe az újságíró.

— Majd meglátod. Az almák pirosa mellett az a hamvas kékség; és felül a szőlő. Mintha az őszi napfény gömbölyödött volna szőlővé. Majd meglátod.

— Hát nem adtad el?

— Kérlek, ezt nem. Hiszen mondom neked, először festettem gyümölcsöt. Tegnap egész nap dolgoztam rajta és ma befejeztem. De holnap majd odakenek egy olyan képet az almákról.

Elmosolyodott.

— A szilvát meg szőlőt tudniillik megettem ebédre. Nem volt más. Aztán meg — tette hozzá elgondolkozva — nem olyan könnyű azzal az eladással. A nevemet persze nem adhatom hozzá. És én magam nem is vihetem el, engem sokan ismernek. Ha valaki megtenné nekem...

Elhallgatott és kérőn nézett barátjára. Az újságíró elnevette magát:

— Hát jó, megpróbálom. Tudok valahol egy ilyen zugműkereskedést. Bíz rád!

A festő arca kiderült:

— Tudod mit, gyere fel hozzám holnap délből.

*

A műteremnek nevezett sokablaku padlásszobába benézett a nap. A festő fehér terítőt tett a kis asztalra, színes cseréptálba tornyozta fel az almát, megalapozta a vásznat és hozzákezdett a felvázoláshoz. A nap rátűzött az almástálra. Gyorsan és kedvvel dolgozott. Közbe-közbe hátralépett és összehuzott szemmel nézett hol a képre, hol a kis asztalra. Egy másik asztalkán karscu, sötét üvegázában rőt őszi lomb; virág helyett hozta magának. A napsugár lassan közeledett az asztalkához s mikor elérte, a váza meleg ibolyakék színben ragyogott fel. A festő szeme megcsillant, szinte öntudatlanul fogta a vázát, odaállította az al-

mástál mellé a szélesen beömlő napfénybe és izgatottan fordult a képhez.

— Sok ez az alma. — gondolta és félredobott néhányat. Egy legurult a tárról a terítőre. — Az az egy jó ott az asztalszélen, — gondolta — jó, befejezi az egészet.

Legatottan törült, festett, igazított; nem hallotta a dőli harangszót, nem érezte énségét, táradtságát.

— No hadd vigyem azt a képet! — nyitott be hozzá az újságíró.

A festő összereszt.

— Ezi a képet? Ember, hát van szemed? Van néked lelked?

Az újságíró a kép elé lépett. A váza sugaras ibolyakékje az őszi lomb vöröses-zöld aranya, az almák érett pompája: maga a diadalmas, boldog, betelt őszy ragyogott le rá.

Nézte, nézte, aztán elgondolkozva megkérdezte:

— És mit fogsz ma ebédelni?

— Almát, — mondta csendesen a festő és felszedte a félredobott almákat.

oo

A prairie ura

Irta: Szántó György.

A kis nyugati városka fehér faházainak egyikére nagy fekete betűk voltak mázolva: Saloon. Az utca felől tíz ló volt a kerítéshez kötve. A nyitott ajtón és ablakokon élesen hallatszott ki a cowboyok röhögése. Aztán nagy csizmák dobogása és sarkantyupengés egy mexikói banjo ütemére.

Bill lassan kocogott elő az egyik mellékutcából. Csak úgy lógott a lován, mint a zsák. A bordái alatt mintha törrel szurkáltak volna, zihálva és sipolva lélekzett. A kocsmá előtt nehézkesen ereszkedett alá a magashátú lóról. A bőrnadrágja két külső varrásán rézgombsor mellett kecskeírhák voltak végigvarrva. Az elálló, nagybozontos fehér szőrben vérfoltok.

Megállt az ajtóban. Széleskarimájú, magas kalapjának hegye az ajtófélfát surolta. A táncolók egy percre megálltak. A sarokban kuporgó néger továbbverte a banjót és nagy, üvegfényű szemei az ajtóra meredtek. A magas deskről, amelyen az üvegek katonás sorrendben álltak, leugrott egy kis fekete hajlottorru leány és a belépőhöz szaladt. Aztán a tánc végleg abbamaradt.

Bill leült a fal mellett húzódó gyalutlan deszkapadra. Leoldotta a nyakáról hátáralógó fehérbabos vörös kendőt és a nedves homlokába csapzó haját törülgette. Mindenki körülállta, még a néger is. A kis fekete leány melléült és megfogta a kezét.

— Hallo, öreg fazék, úgy látszik, még nem vagy a régi? — szólít egy feketenadrágos mulatt. Mond, minek is volt az egész.

Bill nem felelt. Az öklébe horgasztotta fejét és szitta a cigarettát, amit a leány a szájába dugott. Az ajtónyíláson át fejére tűzött a nap. A körülállók most egyszerre meglátták, mennyire megöszült néhány nap alatt.

— Nézd Bill, — mondta egy zömök ir, széles övébe dugva két kezét, — ez már megint új mozdony, ezzel nem bírod.

Bill két szájaszéle fájdalmasan legörbödött. Szomorúan és idegenül nézte a körülállókat, akik évek hosszú során együtt törték be vele a csikókat.

— Nem, úgy látszik, ezzel már nem bírom. Már a kétszázhetes őrháznál észrevettem, hogy a Delawar oldala véres a sarkantyutól. Erre még sohasem volt szükség. A töltés forgott velem. Mindig ugyanegy vagon mellett voltunk, sehogysem tudtam csak egy ablakkal is előbbrejutni. A kétszáznyolcasnál már kezdtek az ablakok lassan elémnyomulni. Az egyikből egy kékruhás nő integetett, a másikkól egy kövér ur üvöltött, hogy ne hagyjam magam, már ezer dollárjába vagyok. Egy másik kövér röhögött mellette, biztos ezzel fogadott. Még láttam, hogy a Baker farm indiánja elébem vág. Hurra, kiáltottam, legalább ő megmenti a bicskűtetet. Ekkor történt velem az, amiről nem tudok.

— A Delawar beszaladt a sorompó oldalfájába, — mondta a mulatt, — vagy őt ölnyire repültél róla, neki a töltésnek.

— Mondjátok, az indián is lemaradt?

Hallgattak. Látták, hogy Bill arca kivő-

rösödött az izgalomtól, ez még nem történt meg soha a prairie legjobb lovasával, hurokvetőjével és öklívívójával. Nem mertek szólni, tudták, hogy az indián az utolsó remény. Végre az ir kinyögte:

— Nézd Bill, ez új mozdony. Ezzel már ő sem bírt, pedig olyan háromévesen ült, amit alig egy hete, hogy betört.

Azon a vasárnapon nem táncoltak többet. A leányok dühöngtek és megvető pillantásokat vetve Billra, hazaszállingóztak. Valami nyomasztó ismeretlen érzés ülte meg a kocsmá füstös levegőjét, még csak verekedés sem volt aznap.

Hajnaltól Bill már kiment a méneshöz. A fiúk kalapjaikat lengették feléje és revolvereiket az ég felé sűtögették. De ő komolyan elgondolkozva meredt maga elé és alig viszonozta az üdvözlést.

— Össze van törve, — sugta egyik a másikkal. — Ebből nem lesz többet a régi Bill.

A távolban lihegett valami. A lihegés lassan robogó zakatolássá erősödött és a Sziklás-hegység kőfalai mindélesebben verték vissza a robajt. Bill, aki eddig a karám küszöbén ült és a virágokat nézte, most egyszerre feldobta magát új lovára és a töltés felé ügetett.

— Láttátok az arcát? — mondogatták egymásnak.

Mert így még nem lobbant fel gyűlölet ezen a kemény arcon. Megállt a töltés előtt és a csipőjére nyomta a két öklét. Az új ló ágaskodott alatta, de csakhamar megérezte a két vastérd rettentő szorítását.

A napsütötte dombok mögül most vágatott elő az új óriásmozdony. A kerekai vörösek voltak, a kazánja zöld, a kéménye fekete. Egész kicsi volt a kolosszus kéménye. Bill merően nézte, hogy csillognak vadonutuj testén a festetlen fémrészek.

Ahogy a sinek reszkettek, Bill egyre jobban érezte a vágyat, hogy még egyszer felvegye a versenyt. De bordái sajogtak még és az új ló még kissé idegenül táncolt alatta. A tehetetlenség éktelen dühe gyűlt fel benne a kipattanásig, ahogy legyőzője egyre közeledett. Az óriási arányokkal szemben őt is óriássá növesztette a düh és arra gondolt, hogy legjobb volna a lassot elővenni a nyeregkapárról. A kis kémény köré dobna, jól meghurkolná, aztán ellenkező irányban sarkantyubakapná a lovat. Egyszerűen lerántaná a töltésről az ellenfelét.

Most felmagaslott a közelben a száguldó vastorony. Zugott, csikorgott és bőmbőlve nyelte a sineket. Fekete füstjét a napsütésbe pöfögte és a füstomoly árnyékai vele száguldottak a töltésen. Bill egyszerre kicsívő zsugorodott az eloszló füstfelhő kormos rongyai között. Nem volt többé a prairie ura, csak egy magános lovas. Amikor ennek tudatára ébredt, a vasszőrnyeteg már a hegység tövében száguldott.

A következő vasárnapon különös dolog történt. Mindenki lázasan futott a városka főterére, még a kocsmá is kiürült. A főtéren egy pompás, csillogó, vörösre lakkozott kocsi állott, amely lovak nélkül futott. Flanagan ur, a sheriff hozatta San Franciscóból. Ez volt az első automobil, amelyet a városka lakói láttak. Igaz, hogy Jim, a néger, nevetett a csodálkozásukon, mert ő az East-sideon már sok ilyet látott. De jobb lett volna nem nevetnie, mert olyan pofonokat kapott, hogy a banjója kiesett a kezéből és egy éles kővön nagyot koppanva, végigrepedt.

Flanagan ur most kijött a cukrászdából. Hatalmas, lelógó fekete bajusza, széleskarimájú fekete kalapja és kissé kopott, térdén alul érő redingetja volt, bő pantallója alatt sarkantyus csizmát viselt. Akárcsak az első amerikai filmek sheriffjeit utánozta volna, olyan volt Flanagan ur. Kalaplengetéssel üdvözölték. Eme szónoklásra kínálkozó alkalmat lehetetlen volt elszalasztani. Bozontos fekete szemöldöke hol magasan a homlokára emelkedett, hol a mélybe zuhant.

— Jackson-Country lakosai! Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy eme korszakalkotó új találmány felé viharzó érdeklődés-
teket minden irányban kielégítek.

— Hurrah, hurrah mr Flanagan!!

— Eme lovak nélkül járó kocsi nem boszorkányság, mert mint minden alkalommal hangsúlyozom, boszorkányság nincs! Ime, ahelyett, hogy szaporítanám a szót, feltárom

előtetek úgy a motor, mint a benzintartály védőburkolatát és a Baker telep gépésze ám magyarázza meg nektek a dolgokat, amelyeket magam sem értek jobban nálatoknál.

Az arcokon látva, hogy ezt nem kellett volna mondania. Az emberek sohasem szeretik, ha a vezető bevallja, hogy nem okosabb náluk. Nem is figyeltek a gépész magyarázatára, aki végül is dühösen vágta vissza a plébúrkolatot. Flanagan ur felült a kocsiába. Ez a csodálkozás újabb moráját váltotta ki. A gépész a kormány mellé ült. Újabb csodálkozás. Most itt az ideje, gondolta a sheriff, hogy mindent helyrehozzak.

— Jackson-Country lakosai! Eme gépkocsi nemcsak lehetővé teszi a gonosztevők eredményes üldözését, hiszen gyorsasága nagyobb mint bármely lőé, hanem beláthatatlan jövővel rendelkezik abban az irányban is, hogy feleslegessé teszi sinek építését. Igaz, hogy jelenleg félannyi sebességgel rendelkezik, mint az Eastery Pacific, de sebességének feljavítása csak idő kérdése.

Bill figyelmesen hallgatta a sheriff szavait. Sokáig mozdulatlanul állott még akkor is, amikor a gépkocsi a tömeg üdvívalgása közben elrobogott. Aztán öklével furcsa mozdulatot tett, mintha megfogna valami láthatatlan dolgot. Ezt a mozdulatot csak amerikai ismeri. Így tesz, ha valami mentő ötlete támad, vagy hírülveszi, hogy sikerült neki valami, győzött valakin. Bill aztán még gunyosan el is mosolyodott a gépkocsi után szállangó porfelhőben.

Barátai meglepve figyelték, amint a kocsmába lépett. Egy rekedten ordító mexikóit, aki folyton kesét villogtatta, egyetlen horogütéssel leterített.

— Hallo, ez ismét a régi Bill!

Teltek az évek és Bill valóban a régi volt. Csak néha viselkedett furcsán. Eltűnt egy-egy napra és mindig fáradtan jött meg a karámba. Máskor felrugtatott a dombtetőre és órákhosszat figyelte azt a területet, ahol a töltés mellett futott az országút, amelyet nemrégiben építettek. Bill várt valamire.

Egyszer kalaplengetve vágatott le a dombtetőről.

— Gyertek, gyertek, hamar utánam!

A cowboyok felugráltak a lovakra. Csakhamar az egész csapat a dombtetőn volt. Kíváncsian figyelték a Bill mutatta irányba. Apró pont és nagy porfelhő közeledett az országút messzi kanyarulatán. Amikor a kétszázhetes őrháznál volt, már látták, hogy hatalmas, hosszutestű gépkocsi. A sheriff kocsija nevetséges rozoga tákolmány volt emellett az élesorru, hosszutestű gyík mellett, amely hihetetlen sebességgel surrant a fehér országúton. Bill figyelte, mennyi idő alatt teszi meg a két őrház között az utat, aztán felkacagott. A fiúk most kezdték érteni a Bill furcsaságait.

Aztan egyre gyakrabban jöttek a gépkocsik. Bill sokat örködött a dombtetőn, amíg végre eljött az ő napja. Messzelátóján egy olyan gépkocsit pillantott meg, amelyet még nem látott. A kocsi hosszabb és alacsonyabb volt minden eddiginél. Oldala nem volt, még padlója sem, úgy hogy a középtengelye volt csak fedve. A hátsó keresztengely felett egy ülés, elől egy, aztán a motor és a benzintartály. A fehér versenykocsi szédtő sebességgel vágatott. A kétszázhetes őrháznál érte utól az új mozdonyt, ahol az országút a töltéssel párhuzamosan kezdett haladni. A mozdony harsogott és prüszkölt. A fehér versenykocsi egyideig haladt vele, aztán, mintha megelégette volna a játékot, nesztelenül surrant eléje. Vagy két kocsihosszal. Egyideig tartotta az előnyt, végre a kétszáznyolcas őrháznál új nekiiramodással messze elhagyta az Eastern Pacific-ot. Kis fehér felhő jelezte az utját, amelynek nyomába nagy fekete füstfelhő vágatott egyre nagyobb távolságban.

Bill leeresztette a binoklit. Ujra azt a furcsa mozdulatot tette, aztán hosszan szívből felkacagott ott a napsütötte dombtetőn.

Az óriásmozdony úgy vette észre, hogy a cowboyok, sőt a csikók is kacagnak rajta. Mint valami divatosan öltözött nagymamán. Tombolt dühében. Minden porcikája reszkett és mérföldekre megreszkettette maga előtt a sineket. Két nagy tűzszele véresen lángolt fel az alkonyatban és ott ahol az országút keresztelte a töltést, gyakran rohant rá egy-egy gunyolódóra. Sőt a töltésen is sikerült neki egyszer két odatévedt bölényt felfalnia, holott ezek nem is gunyolták. Szemeik véresesek voltak,

mint az övé és földreszegzett fejével várták, mert nem ismerték. Mindegy, nem kegyelmezett. A sok olaj után végre vére szomjazott. Hókaparójának vaslécei mint óriás fogak csattogtak.

Az egyik sorompót elfelejtette lebecsajítani az őt. A kétszázhetes őt volt. Gyerekeivel játszott és így került egy nagy gépkocsi a mozdony fogai közé. A mozdony érezte a féket. De most összeszedte minden erejét. Egy gigász dühe zihált vasbordái mögött, tombolva, harsogva roppantott össze minden féket és a győztes gépkocsit a kétszáznyolcas órházig hurcolta. Ott rárohant és szilánkokká törte. Aztán diadalmasan prűszkolt tovább és a Sziklás-hegység riadtan, megremegve verte vissza a dübörgését.

A prairie felfigyelt. A kétszázhetes vasuti őt felakasztotta magát egy szemaforra. Bill megdermedve állott a dombtetőn, mint az ijedség lovasszobra. Nagy csend üvegburaja alatt állottak a távolságok. Ekkor pengeni kezdett az üvegbura. Egy gépmadár zugása szétpattantotta. Visszajött a gépmadár földi tragédiák felett részvétlenül szárnyalva. Csavarjának süvöltése gunyos kacaj volt fellegek felett. De a városokban, felhőkarcolók és dombok tetejéről utánanyúlt az antennák milliónyi karja és a gépmadár tudta, mit érzett Bill, amikor halálos kimerülten vágódott el a töltés mellett, az új mozdony mögött.

Bernard Shaw

— Részlet a Revue Bleue cikkéből a nagy angol író jubileuma alkalmából —

Bernard Shaw regényíró, drámaíró, essay-író; mindenüvé beviszi könyveibe, darabjaiba, előszavaiba, cikkeibe egy humorista modorát és az élet kritikai szellemét. Ezenkívül tudjuk róla, hogy szocialista és irországi, ami annyit jelent, hogy kevésbé képes a jelen társadalmat egyetemesen és az angol társadalmat részleteiben szemlélni. „Én filozófus vagyok”, mondja rendszerint. Ez kétségtől igaz, feltéve, hogy ez a szó nem Descartes-ot vagy Herbert Spencert juttatja eszünkbe, hanem Anatole France-ot. Annyi bizonyos, hogy Shaw, ha a filozófia történetét nem is gazdagította, az irodalmat csábító eredetiséggel gyarapította. Bernard Shaw tehát filozófus és mint ahogy Talma csak egy királyokból álló társaságnak játszott, ő azzal hízta magát, hogy csak egy bölcselőkörből álló közönségnek ír.

Ime néhány sora, amiben fensőbbiségéről szolgáltat bizonyosságot.

Nagyon nagy íróknak, mint például Shakespeare vagy Dickens, az életről nincs részletes képünk. Nem látunk mást, csak az egyének változatosságát, s a törekvésük az, hogy ezek sorsának tragédiáját vagy komédiáját rajzolják. Másoknak mint Bunyan-nak, Hogarth-nak, Turner-nek, Blake-nak, az angol irodalom e négy nagy klasszikusának olyan sajátosságuk van, amely elegendő arra, hogy vele a világot szemlélhessék. Ilyenek még Shelley, Schopenhauer, Wagner, Ibsen, Morris, Tolstoj és Nietzsche, akikkel Shaw némi rokonságot fedezett fel. Ezek nem szemléldők, hanem aktív és harcoló erővel rendelkeznek. Az élet amaz igaz örömet képviselik, melyet az által szerzünk meg, hogy egy olyan szándék használ ki bennünket, melynek fenségét önmagában ismerjük fel. Azt az örömet, hogy e szándéknak a világ végéig szolgálatában legyünk, mielőtt visszautasításban részesülünk. Az az öröm, ha a természetből erő nyerünk, ahelyett, hogy szenvedésünk és szemrehányásunk lázában forrnánk amiatt, hogy a mindenség semmit sem akar megmenteni a boldogságunkból.

Hasonlóképpen az élet egyedüli igazi tragédiája, mondja Shaw, ha személyi szándékoktól oly célokra használtunk fel, melyekben az aljasság ismerekthető fel. Ez az egyedüli nyomorúság, rabszolgaság és pokol a földön; és az ellene való lázadás az egyedül alkalmas erő arra, hogy emberi művet szolgáltasson a szegény művészeknek, hogy a mi gazdagaink személyes szándékait örömmel használhassák fel beavatkozásra, tréfálkozásra, szépség alkotására, érzélgősségre...

Ime, itt a szocialista beszél és ideálja természetesen egy harci, támadó, hatásos író-

dalom. Izlése is ebből magyarázódik. Szerinte a hit apologiája mindenütt ellene van a műveknek, a keresetlenség és őszinteség ellene az intézmények formalitásának, a valóban meglevő egyéniség ellene a külszínnek. Ez a fel-fogás kétszerezi Shaw nyelvének erejét, élesíti paradoxonait, erőszkolja eretnokségeit. Azt kellene hallania, hogy a tekintélyes újságok ezt kiáltják: „Máglyára a sátán cimborájával!” de azt jelentik, hogy a „ragyogó írónak és gondolkodónak könyve”. Ezzel már ki is szedték a könyv méregfogát. Az olvasó nem bizalmatlankodik többé, semmivel nem gyanúsítja, a tekintélyes újságok becsületszaván elhiszi, hogy a szerzőnek teljesen igaza van és derült lélekkel olvassa anélkül, hogy nézőpontjától a legkevésbé is eltérne. A közönség e magatartásáról írja Shaw: „Attól félek, hogy így megfosztatom martiromságomtól, melyre jogom van”. Mindezt pajzán lélekkel, humorral, csintalanossággal mondja, anélkül, hogy könnyelműnek, léhának látszana. Mindig megtalálja a módját annak a tudatására, hogy miképp vegyül benne az író és a szocialista és hogyan dolgoznak ezek együtt Shaw véleményeiben és műveiben.

Bernard Shaw elméleti gondolatait a Society Fabier szocialista folyóiratban adta elő. Egyik bevezető értekezésében, az anarchia lehetetlenségeiről visszautasítja azoknak a tételét, akik nemcsak a jelenlegi szervezet, hanem minden lehető szervezet ellen küzdenek. Regényei és szindarabjai a kapitalista társadalom igazságtalanságait, a világi képmutatást, az angol imperializmust, a Clergymen vallást, a szalon és az akadémia nagyképűségét, az irodalom érzélgősségét támadja metsző szatírával. Szerinte meg kell látni a realitást, az igazságot, s nézeteinket s a vezetést ehhez kell alkalmazni. Ime az igazi forradalom. Bernard Shaw azzal szórakozik, hogy megírja a forradalmároknak szóló maximáit.

— Ne tedd másnak azt, amit szeretnél, hogy neked tegyenek; taián nincs ugyanazon izlésetek.

— Az, aki képes egy dolgot megtenni, megteszi azt, aki képtelen rá, az tanítja azt.

— Ha azzal kezditek, hogy feláldozatok magatokat azoknak, akiket szerettek, azzal végzitek, hogy gyűlöltétek azokat, akiknek fel fogtok áldoztatni.

Az illúziók illúziója az, amely tán minden másban uralkodik és minden mást táplál, a szerelemben levő szentimentalizmus. A társadalom végeredményben a nemek viszonyán nyugszik. Két fő működésre oszlik: a férfiak az első helyet a táplálkozásnak adják, a nők a nemzésnek. Ime a mély és tovább nem egyszerűsíthető ösztönök, melyeket, mint a társadalom valóban tudományos berendezését kell figyelembe venni és irányítani. Mi is a helyzet valójában? Az egész világ tele van szörva hálókkel, kelepccékkel, csapdákkal, földött vermekkel, hogy a nők velük elfoghassák a férfiakat... A nőnek férjhez kell mennie, mert terméke nélkül a faj kipusztulna. A férfiak, hogy e nagyon is támadó üldözés ellen védekezzenek, azt a romantikus szerződést teremtették meg, hogy a kezdeményezésnek csupán tőlük szabad kiindulnia. Ama műveket, melyek meglepnek bennünket, nem közönséges emberek hozták létre, alkotók zseniális emberek, akiket a természet választott ki speciális tevékenységre, s akik nem kevésbé meghatározottak, mint a nők, s nem kevésbé zsarnokiak. Meglepetés lehet-e hát rájuk nézve, ha a művészet nem a nemek normális viszonyát fejezi ki? A zseniális ember nem zsákmány, a zseniális nő nem veti alá magát neme nyomasztó specialitásának, ime ezért láthatjuk műveikben váltakozni az érteknélküli regényességet, a szerelmi extázist és a tulhajtott nyers aszketizmust. Mindez irodalom.

Bernard Shaw nem akar irodalmár lenni. Erősen ragaszkodik amaz ideákhoz, melyek életkritikáját sugalmazzák; ragaszkodik a szerelem reális magyarázatához. Szerinte nem az a nagy dolog, hogy az alkotónak ez vagy az legyen a nézete, hanem, hogy egyáltalán nézete legyen.

— Jó tudom, írja, hogy mindazok, akiknek semmi mondanivalójuk és semmi irni-valójuk nincs, mégis nagyon szeretik az ékes-szólást és az irodalmat, mert élvezetet találnak benne, s mert tisztában vannak azzal a képességükkel, hogy ismételjék azt, amit mások előtűk már elmondtak vagy megírtak... Aki-

nek semmi védelmi valója nincs, annak stílusa sincs. Akinek van némely védeni valója, az messze juthat; stílusának ereje, mondanivalójának fontossága és meggyőződése messze vihetik.

Bernard Shawnak ideái vannak, azonban ő nem hagyja ezeket megszilárdulni, kikristályosodni, beledobja ezeket az életbe, ahol mint aktiv élesztőknek önállóan kell élniök. Ezért kockáztatja meg azt, hogy minél inkább kételkedőn és tagadónak tűnjön fel. Máskülönben intelligenciája is sokkal átfogóbb és finomabb, semhogy az életet ne komplexumaiban és az egyéniségeket ne ellenmondásaikban gyujtaná fel.

Csermely Gyula:

A tudós töprengése

Tekintetes és tudós, amellet nemmes és nemzeti gyűrei Györötskey Barnabás uram, a kollegium tanára, történelemre oklatta »barátait«, ahogy tanítványait nevezte. Hatalmas tudásu, nagyhirű ember volt, akinek tudását és nevét tán hét vármegye is ösmerte. Vagy szabatosabb földrajzi meghatározással: Pataktól Enyedig és még azon túl is ösmerték, ami már nem kicsike tartomány.

Nos, hatalmas tudásu, nagyhirű ember volt, aki nem elégedett meg azzal, amit a különböző munkák már készen nyújtottak neki, hanem önállóan is kutatott és buvárlkodott meg kritizált. Csak az oklalan barom fogadja el készen az abrakot, ahogy elébe teszi a gazdája — szokta mondani a tanár ur — de az ésszel bíró ember bizony megnezi, hogy az miből lett. Kedves fiatal barátait is úgy szerette oktatni, hogy akár előadás közben is egy-egy adatra vagy tényre megkérdezték tőle, hogy miért? Szent István királyunk nem a görög-keleti vallást, hanem a római katolikust terjesztette... miért? Kun László királyunk habsburgi Rudolfot segítette a csehek ellen, nem megfordítva, a csehekkel az osztrák hercegsége ellen... miért?

A nyolcadik osztályban egyszer arról prelegált a fiuknak, hogy az Árpád-házból való királyok, leginkább második Géza királyunk, német iparosokat telepítettek be Magyarországra és ekkor felállt egy diák és megkérdezte tőle: de miért? — Ami iparcikkre őseinknek akkor szükségük lehetett, — indokolta kérdését a diák — értették azok előállításához, a magyar mesteremberek is pompásan. Lőszerszám és nyeregkészítők, bogárok és kovácsok és fegyverművesek meg ötvösök már a honfoglalás idejében is voltak a magyarok közt elég nagy számmal, — hát mi okuk lehetett a királyoknak, hogy német iparosokat hívtak be az országba? Mind kihaltak volna a magyar mesteremberek, tanár ur? Vagy jobban értették volna a németek a magyar nyergekhez és szabálykhoz? Ez se valószínű, tanár ur, mert ma is kontár ezekben a német iparos a magyar iparshoz képest. Tehát mi okból történt mégis, hogy német mesterembereket híttak be régi királyaink az országba?

Tudós gyűrei Györötskey Barnabás uramat nagyon meglepte ez a kérdés. Hüm, igazsága van az őcsémnek, — gondolta és fölfelé huzta homlokát, azaz a homlokkrész fedő bőrt, mely bizony jó magasra ért fel. Ezt még jó magam sem kérdeztem magamtól, pedig már sok kérdést tettem fel magamnak, a történelemmel bajlódván. Mi oka lehetett csakugyan, hogy német iparosokat csődítettek be ide a királyok? Olcsóbban dolgoztak azok és hitelbe, és ez kellett a magyarnak? Vagy már abban az időben is úgy volt, a hogy manapság észleljük, hogy minden, ami külföldi, jobban tetszik a magyarnak, mint a honi? Ezt nem fogadhatom el, de sehogy.

— Derék dolog volt, amice, hogy föltette ezt a kérdést — felelte a válasza váró fiuk. — Mert szembe juttatta ez-

...hogy itt házat hagytak a tudósok nekik történelmüket kutatták. Csak regisztrálják a tényeket, de egyik sem adja meg az okát, miért híttak be királyaink idegen iparosokat az országba? No de majd kikutatom én, ha más nem nyomozta ki eddig és akkor megkapja tőlem a választ.

Neki is feküdt a munkának, mert nagyon izgatta ez a kérdés. Mi volt a legelfogadhatóbb oka, a magyar ember természetéből folyó oka, hogy Árpád-házból való királyok német iparosokat telepítették be az országba?

Buvárkodott, kutatott, mert munkát készült írni a kérdésről. No, nem éppen kötetre terjedt, ahogy német professzor tenné, csak valami keret kis értékezést, amit a »Történelmi füzetek«-ben vagy valami más folyóiratban tenne közre. De mert nagyon elfoglalt ember volt — nemcsak az iskola, de az Egyház is sok idejét vette igénybe — ezért egyik volt tanítványát, Szilhait, a református pap káplánját, kérte fel barátsággal, hogy neki segítsen. És azért kérte Szilhait erre, mert ez is nagy történész volt az Ur előtt és buvárkodni is szeretett.

Együtt dolgoztak háromtól ötig, ki ezt a forrásmunkát böngészte, ki amazt; de mikor ötöt mutatott az óra, nap-nap után így szólt az öreg tudós az ő fiatal társához:

— Most menjen be, amice, a kisasszony-lányomhoz és töltsen be magának egy kávét. Megérdemelte, ifjú barátom.

Bizony, régi módi öreg tekintetes ur volt tudós professzor Györötskey Barnabás ur!

Ez volt Szilhai jutalma, ez a mindennapi csésze kávé. Mondanunk sem kell, hogy nagyon édes volt ez a jutalom és Szilhai káplán ur akkor is édesnek találta volna a kávét, ha Györötskey Ilona cukor nélkül tette volna előbe. Mert Györötskey Ilonka nagyon megszeretni való lány volt; hűvös és szőke volt és mindenekelőtt nagyon szép volt.

Meg is szerette őt a káplán ur és Ilonka kisasszony is a káplánt. Ami abból világlott ki eléggé, hogy multával néhány hétnél már nem tett kifogást ellene, ha egy-egy titkos kézzel írtással, majd csókkal köszönte meg a káplán ur a jó ozsonnát. Oknyomozó történésznek is csak elég ennyi bizonyíték? Miért enged meg Ilonka, hogy én megszorítsam a kezét? És miért engedi meg Ilonka, az az édes, az az aranyos, hogy csókot lopjak a szájára? Mert szeret engem, azért! ... Ilonka kisasszony pedig kérdés és felelet nélkül is tudta, hogy szereti őt a káplán ur.

Szóval, megértették egymást a gyerekek és egyszer, mikor a jövőről beszéltek — az anyahelyettes, öreg néni, édesdeden szundikált, minden ozsonna után szundikált — tehát, mikor a jövőről beszéltek, arról is beszélt a kisasszony, hogy mi lesz, mikor ő férjhez megy?

— Boldog asszonyka lesz, mellettem — felelte szerelmesen a káplán ur.

— Apa vagyons ember, — mondta Ilonka kisasszony és mosolygott. — Megígérte már régen, hogy esküvőm napjára nagyon ki fog tenni magáért, mert úgy sincs több gyermeke az apámnak. Hintót csináltat a bognárral, Kiliti mesterrel, azon megyek a templomba és új lószerszámot is rendel, valami ősrégi magyart, Laposnoki nyergesnél. A kocsinak meg zsinóros magyar ruhát rendel a szabónál.

(Folyt. köv.)

GYERMEKVIILÁG

Szerkeszti: Teleky Dezső (Dezső bácsi)

Béna koldus

Ül a sarkon béna koldus,
Fillért kérő szava oly bús,
Mégis hányan, nagy kevélyen
Rá se nézve tova tűnnek,
És bizony nem könyörülnek
A szegényen!

Egynek sem jut tán eszébe
A szeretet szép ígéje:
Könyörül a szenvedőkhöz!
Öreg koldust meg se látva
Nem sietne akkor lába
Hideg önzőn.

De megállna szeretettel,
S megsegítné szóval, tettel
Szegény béna öreg embert.
— A jó Isten a nagy Égbe
Mind felírja szent könyvébe
A jó tettet!

Erzsike néni.

Mese a lyukas mogyoróról

Hol volt, hol nem volt, a kék vízi tenger tulsó oldalán volt egyszer egy öreg ember.

A kék vízi tenger tulsó oldalán ezer esztendő nagy fa állt. Annak a nagy vastag fának száz öt vastag törzsében lakott az az öreg ember.

Elfért takaros benne. A mindig levelező, virágzó fa elhulló lombjából rakott a fa óriási udvarában ágyat az öreg ember s olyan józuleket aludt rajta, hogy nincs az a király, aki selyem takarós arany nyoszolyában olyan pompásan tudott volna aludni, mint ő.

Nappal kiüldögélt szobája elé, a nagy fa árnyékába s köszöntötte az arra járókat, kelőket illendően. Aki eltévedt: jó utra igazította; aki elfáradt, pihenőre házába szólította; aki szomjazott, azt a fa mögött buzgó forrásból megittatta; aki meg éhezett, friss gyümölcseket jól tartotta.

Ismerte is arra felé minden ember az öreg falakó névtelent. Mert a nevét senki se tudta. Am azt bizonyosra vette mindenki, hogy az erdő tündérei jó cimboraságban él az öreg.

Hajnalfelől elindult talicskájával az erdőbe s a gyümölcsstermő fákat megszedezte. Tele rakta a talicskát vadalmával, mőcával, vadkörtével, piros galagonyával, földi eperrel s mire egészen kisütött a nap, már haza is tolt a teli talicskát. A gyümölcsöt kitergezte, megaszalta s elrakta télire, mert a gyümölcs volt az öreg egyetlen eiedele.

Egyszer egy bozótos uton megakadt az öreg talicskája.

Megszólt mőgőtte valaki:

— Itt vagyok én, öreg bátyám. Kiemelem egy aranyért.

— Nem adhatok én egyebet egy lyukas mogyorónál, fiam.

— No ha nem adhat, én meg nem emelem ki a talicskáját.

— Hát legyen aranyad, még se legyen. Szaladj utána hegyen-völgyön!

Az öreg tovább kintódott. De sehogyse bírta a bozótba ragadt talicskát kiszabadítani a ráfonódott galyakból.

Egyszer csak megállt megint mellette egy legény, se szólt, se hallott, a talicskához ugrott s egyet emelt rajta s úgy kitétte a jó utra, mintha gazba se akadt volna soha.

Azzal már köszönt is:

— Adj Isten bátyám, sok szerencsét!

Az öreg rákiáltott:

— Várj csak őcsém! Vidd el a jutalmat is. Itt ez a lyukas mogyoró!

— Nem jutalomért tettem.

— De már ezt el kell fogadnod.

— Mit tegyek különben is lyukas mogyoróval?

— Ne törődj vele, csak fogadd el.

— Jól van no.

Azzal zsebre rakta a lyukas mogyorót a legény s tovább ballagott.

Az erdő tutsó részén estefelé összeakadt a másik legénnyel.

— Jó estét földi! — köszöntötte.

— Jó estét!

— Hová, hová?

— Megyek a világba, szerencsét próbálni, Gyurka a nevem.

— Én is a szerencsét kergetem. Jankónak hívnak. Hát volt-e valami szerencséd Gyurka?

Gyurka ránézett Jankóra. Ugy találta, hogy becsületes arcú fiú. Mosolyogva szólalt meg.

— Volt ám! Uiközben itt az erdőben leltem egy aranyat. Nézd, hogy ragyog.

— Ejha, de csillogó!

— Hát veled, hogy bánt eddig a szerencse? — kérdezte most már Gyurka.

— Sehogy. Hohó, nem mondtam igazat! — erre elmosolyodott. — Most jut eszembe nekem is adott a szerencse egy lyukas mogyoró! Itt van, la! Látnod!

Gyurka kacagott.

— Tán az öreg adta, akinek a bozótba akadt a talicskája?

— Honnét tudod? Az adta.

— Nekem is ígérte, de én ugyan ki nem segítek senkit a bajból egy lyukas mogyoróért.

— Én sem azért tettem. Szivességből csak. De ő adta, hát zsebre vágtam.

Aztán együtt ment, mendegélt a két legény. Nem igen találkoztak a szerencséivel. Annyit csak megkerestek itt-ott kézen-közön két kezük munkájával, hogy napról-napra eldegéltek. De többre sehol se vergődtek.

Egyszer meg napokig munka se került. Így kenyerük se volt.

Megszólt erre Gyurka:

— Tudod mit? Bemegyünk a városba s az aranyamat felváltjuk; veszünk kenyeret, szalonnát. Jó lesz-e?

— Jó lesz, ha nem sajnálsz az aranyat.

— Sajnálom bíz én, de éhen nem halhatunk.

Jól megnézte Gyurka még egyszer az aranyat. Ott ragyogott most is a belső zsebében. Bejutottak a városba is. Mielőtt bement volna a henteshez, még egyszer megnézte az aranyat Gyurka. Bátor nyitott be. Kért egy font szalonnát. Kimérték neki. Haj, de mikor fizetni akart, sehol nem lelte az aranyat. Pedig beleizzadt, úgy kereste. Ki is kergették a hentesből Gyurkát.

S csudák! csudája odakint meglelte az aranyat.

Bement másik henteshez, de ott sem járt különben. Fizetni nem tudott. Eltűnt az arany. Hiába fordította ki minden zsebet, nem volt ott sehol egy árva garas sem.

Elszégyelte magát Gyurka. Eszébe jutott az öreg erdőlakó mondása:

— Legyen aranyad s mégse legyen. Szaladj utána hegyen-völgyön!

No lám: neki van aranya s még sincs.

A két legény fáradtan, éhenes indult tovább. Már alig volt jártányi erejük.

— Ekkor elővette Jankó a lyukas mogyorót s tréfásan megszólt:

— Segíts hát rajtunk, lyukas mogyoró!

— Segíték is! — szólalt meg a mogyoró.

S egy-kettőre egy vidám tündér ugrott ki a lyukas mogyoróból a két legény elé s asztalt terített nekik. Volt ott pástétom is, királynak való ital is. S ámult, bámult egyideig a két vándorló, de csakhamar nekiestek a terített asztalnak. Jól ettek, jól ittak s mikor mindennek vége volt, a tündér újra eltűnt s ott volt Jankó kezében a lyukas mogyoró megint.

Gyurka igen elresterelte magát.

— Nem jót tettem azzal az öreg emberrel. Hanem ha még egyszer arra kerülök, megkövetem. Most pedig eldobom ezt az aranyat. Nem érdemeltem meg. Nincs hát köszönet benne.

Gyurka kivette a zsebéből az aranyat s messzire elhajította. Egyszerre vidámabb lett.

Ifj. Wagner Rózsika.

2263 Mit kíván anya és gyermeke? Höfer hintőport, krémet, szappant.

REJTVÉNYEK

Kovács Gábortól:

I.

- éla
- ima
- iba
- rany
- árga
- ár
- blak
- etü
- só
- ajos
- rma
- óta
- ag

A hiányzó betűk helyes pótlásával felülről lefelé olvasva egy régi magyar költő nevét kapjuk. A költő a XVII. században élt.

II.

Igló, Hargita, Szatmár, Marosvásárhely, Temesvár, Ázsia, Kolozsvár.

E nevek kezdőbetűi helyesen összerakva egy nagy író nevét adják.

III.

Baróti Márton

E névben a foglalkozást is megtaláljuk. Mi az?

Megfejtési határidő: VIII. 31.

A kisorsolandó könyvet csak az nyerheti meg, aki a három rejtvényből legalább kettőt megfejt.

Rejtvénymegfejtések

A Brassói Lapok 118. számában megjelent rejtvény helyes megfejtése: Ping-pong és Antal Ferenc. Jól fejtették meg: Was Jenandei Gábor, Fejér Antal, Takó Agniska, Wagner Zoltan, Bittner Baby, Izsák László, Benkő Györgyi, Dimény József, Babuczay Olga, Schönfeld Ilus, Stürmer Nori, Schönfeld Ernő, Révész Márta. Sorshuzás után nyertes lett: Bittner Baby, aki pontos címét közölte, hogy a nyert könyvet elküldhessük.

A Brassói Lapok 158. számában közölt rejtvény helyes megfejtése: 1) Fogvatékan van a kávé. 2) Tehén. Jól fejtették meg a következők: Gergely Aladár, Izsák Laci, Bernáth Mártonka, Jancsek Emma, Hollanda Jolán és Mariska, Fogarassy Margit és Tibor, Izsák László, Szabó Margit, Keresztes Mihály, Szentpéteri Ilonka, Gombos Károly, Gáspár Klárka, Jakó Ferenc, Gergely Sándor, Kovács Bandika, Nagy Gyula, Hollós Zoltán, Szabó Pálffy Iluska, Lea Mancsi, Zápori László, Taborszky Frida, Markus Mancsi, Szabó Gusztó és Csibi, Réther Irén, Rudolt Avender, Erdélyi Bözsike és Ilonka, Várnai Bandika, Wagner Zitiska, Rákosi Juliska. Hónymária, Serester Anna, György-bíró Jenő, Thaller Bela, Friedmann Márton, Szebeny Mária, Sarga József, Bojhos Mihály, György Mancika, Gocsmán Lenke, Beldi Laci, Vad Imre, ifjú Szabó Samu, Rosenberg Terez, Zsigó Imre, Lengyel Palkó, Dunka Emil, Gáspár Ibolyka. — Sorshuzás után nyertes lett: Beldi Laci (Sepsiszentgyörgy), aki pontos címét jelentse be, hogy a nyereménykönyvet elküldhessük.

A Brassói Lapok 170. számában közölt rejtvény helyes megfejtése: Apostol. Jól csak ketten fejtették meg és pedig: Taborszky Frida és Keresztes Mihály. Sorshuzás után nyertes lett: Taborszky Frida Szászváros, aki pontos lakcímét közölte, hogy a nyert könyvet elküldhessük.

Dezső bácsi postája

Sárga József, Marosillye. Vele is szaporodik levelezőim száma, örömmel veszek be a gárdába léged is. Hát csak maradj buzgó rejtvény megfejtő, a jutalomkönyv akkor nem marad el. György Mancika, Csikszentmárton. Bizony ha közelemben volnál, megfogná a bubifrizurát, aztán szeretettel megsimogatnám, s azt mondanám: Nem haragszom én rád, örülök, hogy egyszer valahára mégis csak irtál Dezső bácsinak. Azt nem is kell mondanom, hogy kitaláltad a kitalálni valót. Zsigó Imre, Karánsebes. Gyógynövényeket gyűjtesz eladásra? Ez emberbaráti, nemes foglalkozás, amellyel még hasznos is. Azt hiszem már ott is melege fordult az idő, s most már fűrdhatsz tetszésed szerint. Gocsmán Lenke, Apáca. A nevedre tisztán emlékezem. Állításod szerint: „Utóljára akkor irtam Dezső bácsinak, mikor azt a mesét írta, hogy sorozás van Fűles falván”. Bizony az rég volt. Azóta a besorozott nyulak már ki is szolgálták a katonaságot, sőt egyik-másik már meg is házasodott, ha ugyan nem került valami kép a pecsenyés táliba. Majd ha egyszer nagyon megharagszom, elmondom nektek az ígért folytatást is. Örövendek, hogy a két rossz diák története nagyon tetszett. Szabó Samu, Brassó. Igazad van! Az ember kitűzött pályáját ott élje le meglegedetten, ahova a sors keze állította. Az, aki a városban tölti el élete napjait, nincs megfosztva a gyönyörű természet élvezetétől. Erdő, liget, mező, s egyéb sétateretek teljesen pótolják a talu egyszerű szépségeit. A fő az, hogy

lelkünkben harmonia legyen, akkor minden helyet barátságosnak és szépnek fogunk tartani. Új dolgozatodra kíváncsi vagyok. Szívesen megbírálok. Rosenber Terez, Sepsiszentgyörgy. Ami jó az jó! Ird meg legközelebb, hogy miként tanulsz? Milyen iskolába jársz? Ismerkedjünk egy kissé. Várady Lajos, Szászrégen. A „Drága Dezső bácsid” megköszönését nem kell, hogy bocsánatot kérj, hiszen a ragaszkodás, a vonzalom jelet mindenki örömmel veszi, én ezen felül szeretettel viszonzom. Azt írod: Nem vagyok az a diák, aki csak léha szórakozási vágyból keresi föl Dezső bácsit soráival, hanem igenis komoly szándékkal közeledem, nagyon szeretnék a Dezső bácsi hívei közé és zászlója alá állani és örömet keltani a Dezső bácsi jó tanácsaiban. Kedves öcsém! Utbaigazításommal szívesen szolgálnodra állanék, de olyan nehéz kérdést adtál föl nekem, amire nyugodtan válaszolni, éppen most lelkiismereti kérdés, nagyon kényes feladat. Azt kérde, melyik pályát tanácsolom neked inkább a bányász-mérnököt-e vagy az orvosi pályát? Mivel személyesen nem ismerlek, képességeidet sem ismerem, erre a kérdésre nem tudok felelni. Mind a kettő jó pálya, ahol az ember tudását érvényesítheti. De mert az életpályákhoz nemcsak tudás és szakértelem szükséges, hanem szerencse is, senkinek sem tanácsolhat az ember nyugodtan életpályát. Mert ha pályád nem kedvezne nem magadnak tennél szemrehányást, hanem annak, aki neked azt a pályát ajánlotta. Ilyen az ember! Csak magadra hallgass, kedves öcsém. Azt az életutat válaszd magadnak, amelyre hivatásod irányít, hogy saját sorsodnak magad légy a kovácsa. Ha nemetül akarsz jól megtanulni, azt csak beszélgetéssel és sok olvasással tudod elsajátítani, levelezéssel soha. Szívvel üdvözöllek, és soraidat várom. Papp Klári, Temesvár. Végre megszólalt a kis fűj ott a hars körül: pitypalatty! És lám elárulta magát. Az elbeszéléseidet lelkiismeretesen megbíráltam, sok utbaigazítást adtam, hiszem, hogy nem hiába. Tehetséges leánynak ismertelek föl, éppen azért foglalkoztam irodalmi szárnyalásoddal olyan aprólékos tüzettséggel. Fordulj Dezső bácsihoz mindig bizalommal. Babuczay Olga, Pusztahék. Örövendek, hogy a két rossz diákot te is megrendeled. Beküldött rejtvényeid közül egyet-kettőt majd kiválasztok leközlésre. Olgic, ne igyekezzél görögdiinne lenni, mert legurulsz arról a ponnyról. Kertész György, Előpaták. A nyert könyvet, legjobb lesz, ha magad veszed át a kiadóban. Brassói lakcímedet nem tudom, a postán pedig könnyen elkallódik a könyv. Dezső bácsi elég jól van, hát te hogy érzed magad azon a gyönyörű fűrdőhelyen? Kovács Gábor, Bázna. Te meg Medgyes mellett nyaralsz, Bázna. Jó mulatást kívánok. Azt hiszem, hogy a mai számban leközölt rejtvényekkel nem vagy meglegedve, mert ismét nem nyerteshz könyvet. Beretzky András Egrestő. Az első két rejtvény megfejtése sikerült. Az utolsó nem. (A többi levélre a következő számban válaszolok.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Tudja már mindenki, hogy a

Continental-fény

a legolcsóbb világítás

Ismeretést küld:

LUMINA CONTINENTAL

Boroşneu, Judeţul Arad.

A legmodernebb lámpákkal.

46611

Cementipari gépek

cementtétő-cserepek, üreges betontömbök, beton- és salaktéglák, cementlapok stb. előállítására.

Formák

betoncsövek, kutgyűrűk, lépcsőfokok stb. előállítására.

.. I-a cementfestékek ..

Komplett cementipari berendezéseket raktárról azonnal szállít.

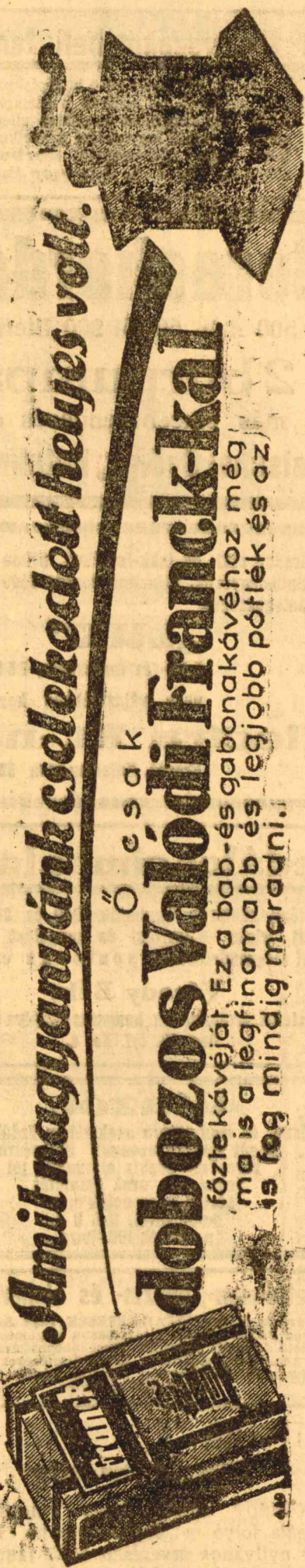
"MODERNA"

Építőipari Gépek és Radiator R.-T.

Brassó, Kis-utca 12. Telefon 5-78 sz.

Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat.

Prospektusok, árajánlatok díjmentesen.

"TRANSSYLVANIA"

Műszaki-, Tervezési- és Kereskedelmi Vállalat — Brassó, Hosszu-utca 15.

Szerelési anyagok

Villanyezelési anyagok

Szrszámok

Gőz- és víz-armaturák

Gatterek-, kör-, szállag- és kézi-fűrészek

Ólomcső

Rendes és keskeny nyomtávu vasúti anyagok.

Mindenfajta műszaki cikkek

Kátrány papír.

8441

Két fűszerszakmabeli tanonc

jó házból, kik legalább 4 középiskolát végeztek, magyarul és németül beszélnek, szabad lakás, világítás, fűtés és ellátás ellenében felvétetnek vidéki fogyasztási szövetkezetekhez. — Jelentkezni: „România Carboniferă” cégénél, Brassó, Buzasor 3.

8471

Boroshordók

500 drb. 50-től 900 literig,

2 borpumpa

és más pinceberendezés eladó

Fleischer György, Katalin-u 11

2173

Elsőrangú olaj- és lakk-festékek, prima kocsi- és autó-fényezők, valamint rozsdavédő festék különlegességek

„LUX”

lakk- és festékgyár, Földvár,
nagy választékban kaphatók:

Electra Rt.-nél,

Brassó, Kolostor-utca 32 szám.

2262

Pedálos cimbalmok

állandóan raktáron kaphatók 8000 és 20.000 Lei közötti árban. — Javítást és hangolást vállalok. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök.

Várady Béla

műasztalos áruháza hangszerosztálya CLUJ, Str.
Reg. 83. inf. No. 4. 8536

Utazót,

fűszer és gyarmatár szakmában Erdély és Bánát részére azonnali belépésre keresünk. Csakis elsőrangú, jól bevezetett utak ajánlatát kérjük referenciák megjelölésével, C L U J, postafiók 199 címre

8532

Petróleum-, benzin- és olajlerakat

létesítéséhez tőkés TÁRSAT KERESÉK, vagy fennálló lerakathoz BETÁRSULOK. A társulásba magammal hozok: megfelelő áruhitelt feltétlen versenyképes árákkal, továbbá készpénzt, elsőrangú összeköttetéseket és közreműködésemet. Értesítéseket „Gyárigazgató” jellegre a kiadói hivatalba kérek. 8533

Szám : 56—926.

Hirdetmény

Közhírré tétetik, hogy Ionești község korcsmája folyó évi szeptember hó 12-én, 14 órakor nyilvános árverésen 1927 január 1-től kezdődőleg 3 évre bérbe fog adni.

Kikiáltási ár 20000 lej.

Bánatpénz 10% készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban.

Részletes feltételek a községi előjáróságnál 8—18 órák alatt bármely napon megtekinthetők.

Ionești, 1926 aug. 9.

8535

Az előjáróság.

ÉRTESÍTÉS

Értesíteni kívánjuk a brassói közönséget, hogy Pollák Testvérek cég alatt, Brassó—Bertalan (telefon 106) nagy tűzifa, gőzfűtő telepet létesítettünk. — Szállítunk nagyban és kicsinyben, hasábos és aprított tűzfát. Már most elfogadjunk előjegyzéseket az őszi szállításra. A városban több helyen a közönség kényelmére bevásárlási helyeket létesítettünk.

Előre is biztosítjuk a pontos kiszolgálást, szíves partfogásukat kérve, vagyunk teljes tisztelettel:

Pollák Testvérek fatermelői.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár - Központi Egyetemi Könyvtár © Fund

Láng L. Gépgyár R. T.
BUDAPEST 56.

Dieselmotorok kompresszorral és kompresszor nélkül,
stabil és félstabil

gőzgépek, gőzkazánok.

Képviselések:

Silvania műszaki r.t. **Braşov**, Str. Spitalului 64.**Timişoara**: **Karner Ede.**

2848 O.

Oradea-Mare: **ECONOMIA** kereskedelmi és ipari r. t.**FIAT****AUTOMOBILOK**

2268

MOD.

a világ

509

legmegbízhatóbb

503

legtartósabb

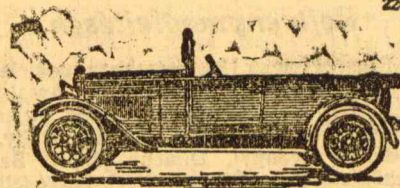
507

leggyorsabb

512

519

gépkocsijai

Vezérképviselő: Schiel Testvérek R. T. Brassó

Erdélynek a MAROSTÓL délre fekvő részére.

Alképviselők: **NAGYSZEBEN:****KONSCHÉL és KUNTE****MEDGYES:****CONNERT HENRIK****MAROSVÁSÁRHELY: „HERKULES”, S. SCHNITZER****Fontos!**

Aktól az igyekezettől vezelve, hogy üzletünkben csakis jó árut bocsássunk tisztelt vevőink rendelkezésére, örömmel jelenthetjük, hogy különös sikert értünk el olyan téren, mely elsősorban háziasszonyainkat érdekli. Ezek a

Sphinx-edények

az Smaltierwerke A. G. Prag gyárából. Soha sem vezettünk ilyen elsőrangú főzőedényeket, melyek ennyire savállóak és garantáltan mentesek minden ártalmas keveréktől, melyek zománca a főzésnél nem pattan le, melyek alapja nehéz acélpléh és melyek ép olyan jók, mint a réz edények, de ezeknél sokkal olcsóbbak. Minden edénybe maratra van a gyári jegy:

mely edényeinket utánzástól óvja.

Tapasztalataink alapjai: a Sphinx-edények a legjobbak és mivel a legtartósabbak is, nagyon jutányosaknak is nevezhetjük. Minden darabért garantálunk. Brassó, 1926. augusztus havában.

Kamner & Jekelius

Brassó—Segesvár. BCU Cluj

A legfelsőbb közegészségügyi tanács
által engedélyezett „BREAȘUL”

keserűvíz

50—60%-al olcsóbb a külföldi hasonló
hatású vizeknél. — Kapható minden
gyógy- és fűszerüzletben üvegenként
30 lejért. — Brassói képviselő:

E. O. & L. THEIL, BRAȘOV.

Dus választék szörmekabátokban.

OLCSÓ
ÁRAK

Értesitem a tisztelt vevőközönséget,
hogy külföldi utamról hazatérve
raktáramat a legszebb szörme áru-
kal egészítettem ki.
Dus választék saját készítményű
szörmekabátokban, melyeknek meg-
tekintése vételkényszer nélkül a
a nagyérdemű vevőközönség ren-
delkezésére áll.

Rosenberg Simon

Brassó, Kapu-utca 9—11.

OLCSÓ
ÁRAK

Szolid kiszolgálás.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a kut-utcai

vendéglőmet

modernül berendezve és felszerelve folyó hó 14-én.
szombaton újból megnyitom. Kifűtő fűtőberendezés és jó
konyha áll a közönség rendelkezésére. — Kiváló tisztelettel

Römer János.

Üdvözlők: Kovács István és Antal László vendéglős.

Pályázat tanári állásra.

A szászrégeni róm. kath. polgári iskola
igazgatósága egy román- és egy francia- szakos
tanári állásra pályázatot hirdet. Alapfizetés, drá-
gasági pótlék és lakbér évi 54.000 lej, ötízben
öt évenként évi 900 lej korpótlék.

Pályázhatnak okleveles közép és polgári
iskolákra képesített tanárok — férfiak és nők.
— Szaktanárok hiányában más szakra képesi-
tett olyan tanárok (tanárnők) is pályázhatnak,
akik a román, illetve a francia nyelvet tudják
tanítani: a német nyelvismerettel bírók és a
nyelven jártasok, előnyben részesülnek. A szük-
séges okmányokkal felszerelt és a nagyméltó-
ságu gróf Majláth Gusztáv püspök urnak cím-
zett folyamodványokat f. évi szeptember 1-ig
a szászrégeni róm. kath. polg. isk. igaz-
gatóságához beküldeni.

Az állás szeptember hó 15-én elfoglalható.
Szászrégen, 1926. aug. 9-én.

Az igazgatóság.

Uj szállítmány

„La Française Diamant”
kerékpár érkezett,

S. R. A. LEONIDA & Co. Unite

brassói fiókjához.

Ferdinand király körút 5. sz.

Vezérképviselő Románia részére

Bevezetett utazók és eladók

műszaki szakmából, román nyelvtudással,
bukaresti műszaki vállalatokhoz kerestetnek. —
ajánlatokat, eddigi működéssel stb.
„Nállo” jellegre a kiadókba kérünk.

Minden más gyártmányt felülmulnak
a Nya aktie bolaget Liljequist's Red-
kapss and Sägbeds, Eskilstuna (Svéd-
ország) gyártmányu:

Gatter-, kör-
és szalag-fűrészlapok

Minden méretben azonnal szállíthatók
.... a romániai vezérképviselőtől

Silvania Műszaki R.-T.

TELEFON: 89 és 125 BRAȘOV, KÓRHÁZ-U. 64. Sürgőnycim: SILVANIA

I-a felsősziléziai
darabos-kokszt

I-a Mähr.-Ostrau-i darabos
ércöntő-kokszt

mindennemű ipari és központi fűtési célra
mindennemű öntési és olvasztási célokra

..... prompt szállít, minden mennyiségben, hivatalos bányáiban:

Telefon Interurban: Hazai Béla, Cluj, Telefon Interurban: No. 12—75.
a sziléziai Ceasar Wollheim-féle kokszt-
művek romániai képviselőisége.

Pontos és szolid kiszolgálás!

ALULIROTT tisztelettel meghívom a mélyentisztelt helyi és vidéki t. vásárlóközön-
séget, egész újonnan felszerelt posztóruházam szíves megleltetésére.
Raktáramon találhatók a legolcsóbb minőségű posztók és Camgarnok, valamint a
legjobb, legújabb és legdivatcsabb posztók, Camgarnok és Camgarn Chewittek. —
Nagy választék felöltő- és télikabát szövetekben. Struxok billiard posztók, és mindenféle
szabókéllékek, valamennyi igen jutányos áron. — Kérem a mélyentisztelt vásárló közön-
séget, hogy minden vételkötélvezettség nélkül tekintse meg áruraktáramot. — Minden igyeke-
zetem azon van, hogy a t. vásárló közönséget olcsón és jól szolgáljam ki. — Ezek után
megkülönböztetett tisztelettel

GH. SOCI

Brassó, Kapu-utca 27 szám.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Chamotte (tűzálló) anyagok

minden minőségben, bármily célra. Chamotte-, Agyagdinass- és Silikatéglák az összes
iparágak részére (a rendező téglá alaktól a legkomplicáltabb idomokig és nagyságig) Pékkemencelapok,
kupolák-kemencetégla többszörösen kipróbált minőségben. Saválló-tégla, lapok és edények
minden alakban és nagyságban. Chamottehabarcs, tűzállóanyag és Quarchomok.
Quarchiszt (finomraőrölt, idegen anyagotól mentes) zomák célokra. — Kivásagra referenciákkal szolgálunk.
Ezenkénti termelőkapacitás: 8 millió kg. formázott Chamotte, 12 millió kg. nyersanyag.

KERAMISCHE INDUSTRIE (KERÁMIAI IPAR), BARUL-MARE (Județul Hunedoara)

Központi iroda: Sibiu-Nagyszombat, Str. Pintenului 36
Rövid levél- és táviratcim: Ceramica Sibiu. Telefonszám: 117.

Egyedárusító

Köpe és Bazant

órás, ékszerész
és látszerész

?

BRASSÓ,
Kapu-utca 54.

Alpina

Kérje minden gyógyszerárban és fűszer-
kereskedésben a Málnási

„SICULIA”

gyógyvizet. Rendeléseket felvesz és ismer-
tetőket küld „Radiana” S. A. R. Bukarest,
Strada Sfinților No. 17.

Brassói főlerakat: Fleischer G. Brassó.

ARGUS

liszt és termény ügynökség

Rosenbaum & Comp.

Brassó, Hosszu-utca 21.

Telefon szám 218.

Máktérmetők és kereskedők figyelmébe!

Keresek megvételre, bármilyen tételben mákot.

Gál Albert Brassó, Kapu-u. 68.

(Korona kávéház mellett.)

Iparvállalatok és kereskedők figyelmébe!

Ajándék 1-a minőségű jól kezelt téli szarvas
2-3 táblás fehér szalonnát
valamint

1-a olvasztott disznósírt
legolcsóbb árakban és szolid pontos kiszol-
gálás mellett.

Szállítók
waggon és kisebb tételeket.
Szíves érdeklődésre azonnal ajánlatot teszek.

Acél Sándor

Oradea.

Telefon: 9-21. Telefon: 9-22
Sürgősné: Acél, szalonnakereskedő.

Személy szállítást

új Fiat-autóval az ország bármely
részében vállal **MELKUHN BANDI,**
Schiel-garázs. Telefonszám 766

Olcsó élelem iparvállala- tok és munkások részére.

Fehér sózott szalonna, disznósír,
turó és mindennemű élelmicik-
kek munkások részére bár-
milyen mennyiségben
beszerezhetők

2305

Gál Albertnél

Brassó, Kapu-utca 68.
(Korona kávéház mellett.)

Telefon 315.

Telefon 315.

21 év óta fennálló ingatlan forgalmi iroda

foglalkozik lakások, házak üzleti
helyiségek, gazdasági és gyári
telkek bérbeadásának, eladás-és
vételének közvetítésével.

Özv. Friedmann Mari

Brassó, Vár-utca 47. Telefon 45.

Románul tanulók,

vagy tanulni szándékozók, csak
a Dr. Dávid György-féle ro-
mán nyelvtant, valamint a
hozzávaló nagy szótárt fo-
gadják el, mert ezek segítsé-
gével lehet a legjobban és a leg-
gyorsabban megtanulni ro-
mánul. Kaphatók minden
könyvkereskedésben. Kiadta a
Brassói Lapok Könyvosztálya.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy sor ára 6 lej. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Állást keresőknek 25% engedmény.
Legkisebb hirdetés ára 60 lej.

Aróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, az
 pontosan továbbítja azokat kiadónkhoz. — Csak válaszbélyeggel felszerelt
kérdőzősködésekre válaszolunk.

**Autóvezetői szakis-
kola** Berka Antal autó-
vezető- és szerelő szak-
iskolájának 20-ik tanfo-
lyamát szeptember 1-én
nyitja meg Segesváron,
ahol a tanítványok úgy
elméletileg, mint gyakor-
latilag — autóval szak-
szerű és legelőkeltebb
képzést nyerik. A tan-
folyam tartalma 4 hét.
Jelentkezni lehet Berka
Antal autótanfolyamveze-
tőnél Segesvár, Str. IIIa
Chendi (Hüll-u.) 35. 8531

Üzemképes 4 üjéses
„Stoewer” személyautó
villanyvilágítással olcsó
áron eladó. Bővebbet:
Brassó, Cérna-u. 3. 8487

Eladó egy 8 HP. erős
üzemképes állapotban le-
vő és saját tengelyén is
elszállítható Clayton Schut
leworth gyártmányú lo-
komobil. Megtekinthető
Szentlélek. Háromszék-
megye állomásánál. 8461

28 éves övegy, kinek
saját háza önálló üzlete-
s 400.000 lej értékű ho-
zománnyal rendelkezik,
férhez menne egy iparos
vagy kereskedőhöz. Le-
veleket „Krizantém” jel-
gére a kiadóba. 8459

1 drb. PERL
teherkocsi
cca 3-4 tonnás tel-
jesen jókarban
1 drb. Büssing 4-5
tonnás
teherkocsi
jutányos árban és fi-
zetési feltételek mellett
eladók.

Új vagy használt
személy és teherautók
mindenfélé árban és izlésben.

Motorkerékpárak új és
használt többféle ár-
ban kaphatók:
SCHWABE
technikai iroda
Brassó, Kut-utca 21.

Jóforgalmu gépjávitó-
műhely villanyhajtással
kedvező fizetési feltétellel
eladó. Cím 8504 sz. alatt
a kiadóban.

Gyapjufésülő biztos
egzisztenciát nyújtó, a Bá-
nátban a legrégebbi ily-
fajta üzem, villanyerőre
berendezve, négy modern
géppel, 20-30 község
munkakörrel, előnyös fel-
tétel mellett eladó. Cím
Zeiger, Temesvár, Hu-
nyadi-ut 60. 8503

Keressék két szoba,
konyha, fürdőszoba mo-
derna, komplett lakást.
Ajánlatokat 45 szám alatt
a kiadóba. 8499

Kiadó üzlethelyiség 2
mellékkel Szent-
János-utca 34 sz. alatt.
Felvilágosítást ad Mooser
Vasut-utca 24. 8477

Eladó egy jó állapot-
ban levő 4 H.P. Hoffher-
féle gőzcseplő garnitúra
új szíjjaival. Kovács
Béla Csíkszentkirály. 8522

Egyetlen drogéria
20.000 lakosú városban
betegség miatt bérbeadó.
Cím 8524 szám alatt a
kiadóban.

8172
**Önállóan főző
házvezetőnő**
és szolgáló állandó
alkalmazásra ke-
restetnek bukaresti szász
családhoz. Cím:
RHEIN I.-né,
Brassó, Cérna-utca 3.

Férfi-felhőnemű olyan
mintha új lenne, ha Wlaat,
Brassó, Buzasor 3, tisz-
títja. 7879

**Eladó egy modern
ház**
a Mosszu-utcaiban. Felvil-
ágosítást ad kereske-
delmi ügynek; Crăciun,
Iskola-utca 10 szám alatt.
Óbrassó 8584

Ház jó helyen eladó.
Bővebbet Dr. Szele iro-
dájában.

**Fényképek porcellán-
ra,** sirkövekre alkalmas,
legjobb kivitel, Helios
műterem Kolostor-u. 19.
8331

Eladó egy 3 tonnás
üzemképes „Prága” te-
herautó Szabó Testvérek-
nél Székelyudvarhely Kö-
kereszt-tér 2. 8202

Cserép kályhák, kan-
dallókat, chomotte téglát
szállít Dr. Jenciu cserép-
kályhagyár Pui. 8115

Újonnan épült ház, kert
és mellékkeliségekkel
örökáron azonnal eladó.
Értekezni Imre János és
Dobos Peternél, Deres-
tyei ut mentén Csillei sor.
8509

A női kézimunkák,
foglalkozók rendeljék meg
azonnal a „Tudórujka”
aug. (16) számát. On-
dag tartalom, nagyit-
mellék. Ára 70-
Ajánlati díj 8-
fizetési díj 1/4 évre 190-
lej. Brassói Lapok Köny-
osztálya.

Fűszerüzlet beren-
zés eladó. Erzsébet-ut-
21. 85

2 intelligens uriem-
nek szép tiszta butor-
zott szoba kiadó. Érde-
klődni 8519 szám alatt
kiadóban.

A város közepén
3 szoba irodának, 1 szob-
iroda vagy lakásnak, a
vábbá 1 világos fizet-
lyiség azonnalra kiad-
Cím 8508 szám alatt
kiadóban.

Modern lakás, 3 szoba
parkettes, konyha stb.
belvárosban kiadó. Bő-
vebbet Klusch-féle köz-
vetítési irodában, Honte-
rus udvar 10. 8492

Pénztárnoknő, vagy
magyar-román gépírónő
állást keresek. Szíves
megkereséseket „Szorga-
las” jelgére a kiadóba
kérek. 8485

Cseplőgépekhez ké-
szítünk egyes és páros
szalmazó tengelyeket.
Megrendeléseket gyorsan
elkészítjük. Tóth Testvé-
rek Brassó, Kereszt-u. 12.
8484

Zongorázni tanulók
olcsón gyakorolhatnak a
belvárosban. Cím 8482
sz. alatt a kiadóban.

**Óvadékképes hivatal-
szolgát** keresünk. — Cím
8481 szám alatt a kiad-
hivatalban.

Elvállalnók élethosz-
szigiani eltartásra magá-
nos idős férfit vagy nőt.
Ajánlatokat „Marília”
jelgére a kiadóban. 8530

Nagy üzemi gyakorlat-
tal rendelkező villany-
szerelő alacsony és ma-
gasfeszültségű képzett,
lehetőleg állandó mun-
kára állást keres. — Cím
8521 sz. alatt a kiadóban.

10 drb erdei vasut
platokocsi 760 mm nyom-
távval, cca 5 tonna te-
herképességgel, haszná-
latlan állapotban eladó.
„Oltuz” Soc. An. Fores-
tieră Zabalaferestre, Jud.
Treiscaune. 8523

2 drb Wedermann-féle
harisnyakötőgép 6/35
és 8/35 jó állapotban
eladó. Gross J. Nagybo-
rosnyó. 8529

Eladó jutányosáron
gépjávitó és mechanikus
műhely, kéziszerszámok,
kevesethasznált, ugyszin-
tén egy táborifűvő, egy
cséplőgarnitúra 700 mm-es
Hoffher szekrény, hátul
zsákolós verőléces, 6-7
HP. Kállai benzomotor-
ral üzemben megtekin-
thető. esetleg cséplés köz-
ben is átvehető, ugyszin-
tén egy öt személyes
luxusautó, Overland
gyártmány, üzemképes
állapotban. Pály István-
nál Cobatești (Kobátfal-
va), vasútállomás Cris-
tur Secuș (Székelyke-
resztur) Jud. Odorheiu.
8525

Könyvnyomda hal-
eset miatt 20.000 lakos
közében konkurenci-
 nélkül teljes berende-
sel eladó. Babuskó
Pecica, Jud. Arad. 85

**Nagy gyakorlato-
bíró** mozdonyvezetőt a
kalmazunk erdei vasut
részére. Csakis első
munkaerők jelentkez-
nek. „Oltuz” Soc. An. Fo-
restieră Zabalaferestre,
Jud. Treiscaune. 852

Kerestetik 1 szob-
konyhas lakás. Bővebbet
8480 sz. alatt a kiad-
ban.

Gyakornok azonnal
felvétetik. Kretsch szál-
Sütő-u. 4.

Eladók külföldi
butorok. Értekezni Sz-
János-u. 25 emelet. 85

180 lejért 1/4 évig van mit olvasson

ha megrendeli a

„DETEKTIV SOROZAT”

eddig megjelent 14 számát:

1. sz. Gaborian: A 113-as számú percsomó
2. sz. Gaborian: Egy nagystűli székház
- 3-4. sz. A földalatti város (Kettős szám ára 25 lej)
5. sz. Ernst Woop: A kísértettanya
6. sz. Maurice Leblanc: Az olajlámpás
7. sz. Schätzler-Parasini: A medicus tőrő
8. sz. Jajkaiállítás a tulvilágról (Francia bűnügyi regény)
9. sz. Egy álarcos bál rejtelmei
10. sz. Elvestad: Nyomok a hóban (Bűnügyi regény)
11. sz. Otto von Gotthberg: A fehér kastély
12. sz. G. H. Bull: A titokzatos villa
13. sz. W. Winkyn: Az apáért
14. sz. Richard Sandford: Amig az álarc lobul

A 14. szám együtt 180, utánvételt 190 lej.
Példányonkénti ár 15 lej.

**Brassói Lapok
Könyvosztálya.**